

Cultuurnota
**Land van Kunst
en Cultuur**
2023-2030

Voorwoord

Na een intensieve periode van voorbereiding waarin we met heel veel betrokkenen rondom het thema hebben gesproken, presenteer ik u de nieuwe cultuurnota van de gemeente Land van Cuijk: “Land van Kunst en Cultuur”.

De noodzaak voor dit document was groot, omdat de vijf voormalige gemeenten ieder een eigen kijk hadden op kunst en cultuur. Belangrijk is ook dat kunst en cultuur een steeds grotere rol krijgt in de samenleving, bijvoorbeeld ook op sociaal-maatschappelijk vlak.

De wetenschap heeft immers ruimschoots de positieve effecten op de ontwikkeling van kinderen vastgesteld als het gaat om deelname aan kunst en cultuur. Specifiek voor muziek zijn deze effecten sterk onderbouwd. Het is mede daarom ook dat onze jeugd de hoogste prioriteit krijgt in dit nieuwe plan. Daarnaast is een sterk, gehecht verenigingsleven een onmiskenbaar onderdeel van het Land van Cuijkse DNA. Daarom is de waardering en ondersteuning van het verenigingsleven een belangrijke pijler van het cultuurbeleid. Kunst en cultuur bestaat bij de mogelijkheid om er kennis van te kunnen nemen, het te ervaren. Er is dan ook veel aandacht voor de presentatie, in de openbare ruimte of musea, en op podia. Tenslotte bestaan er altijd beoefenaars of vertegenwoordigers van kunst en cultuur die even dat eerste zetje nodig hebben, om vervolgens zelfstandig te kunnen groeien. Het stimuleren van kunst en cultuur heeft daarom onze volle aandacht.

We werken deze hoofdlijnen uit volgens door deze te versterken, vernieuwen en te verbinden. Zo hebben jongeren soms andere, culturele behoeftes dan dat er nu geboden worden. Er ontstaan nieuwe kunstvormen en -disciplines, samenwerking tussen onze verschillende podia biedt allerlei kansen. Kortom, innovatie en ruimte voor nieuw talent krijg veel ruimte in de diverse onderdelen van het plan.

“Het doel van de kunst is niet het uiterlijk van dingen weer te geven, maar het innerlijk”. Met dit citaat van de Griekse filosoof Aristoteles besluit ik en gaan we bouwen aan ons mooie Land van Kunst en Cultuur.

Met veel vertrouwen,
Namens het college,

Joost Hendriks

Wethouder Jeugd, onderwijs & cultuur

Inhoud

1. INLEIDING.....	6
1.1 Doelstelling	6
1.2 Hoe doen we dat?	6
1.3 Looptijd.....	7
2. OMGEVINGSANALYSE	8
2.1 Trends en ontwikkelingen	8
2.1.1 Codes	8
2.1.2 Maatschappelijke betrokkenheid	9
2.1.3 Ontschotting	9
2.1.4 Digitalisering	9
2.2 Beleidsmatige context	9
2.2.1 Landelijk beleid.....	9
2.2.2 Provinciaal beleid	10
2.2.3 Gemeentelijk beleid	10
2.3 Kenmerken gemeente Land van Cuijk	10
2.3.1 Geografische kenmerken	10
2.3.2 Demografische kenmerken.....	10
2.3.3 Huidige culturele aanbod.....	12
2.3.4 Gemeentelijke uitgaven cultuur	13
3. PARTICIPATIETRAJECT	14
3.1 Enquête.....	14
3.2 Visie-avond culturele veld.....	15
3.3 Gesprekken stakeholders	15
4. PROGRAMMALIJNEN	17
4.1 Programmalijn 1: De jeugd, onze culturele toekomst.....	18
4.1.1 Kunst in uitvoering	20
4.1.2 Tijd voor cultuureducatie met kwaliteit	21
4.1.3 Doorlopende cultuureducatie	22
4.1.4 Cultuur in de middag	23
4.1.5 Talenten in ontwikkeling	24

4.2 Programmalijn 2: Verenigd cultuur maken	24
4.2.1 Cultuurcoaches voor raad en daad.....	25
4.2.2 Meer voor de prijs van één (cultuurplatform).....	26
4.3 Programmalijn 3: Cultuur gepresenteerd	27
4.3.1 Musea, zo gek nog niet!	29
4.3.2 Licht uit, spot aan!.....	29
4.3.3 Beeldende kunst op een voetstuk.....	30
4.3.4 Cultuur ligt op straat	31
4.4 Programmalijn 4: Steuntje in de rug	32
4.4.1 Kansengelijkheid	33
4.4.2 Gemeentelijk Cultuurfonds.....	33
4.4.3 Gemeentelijke Makersregeling	34
4.4.4 Harmonisatie van subsidies.....	34
5. UITVOERINGSPROGRAMMA.....	35
6. FINANCIËN	40
6.1 Budgetvraag per activiteit/programma	40
6.2 Meerjarenbegroting	42
BRONNENLIJST	43
BIJLAGEN	43

1. Inleiding

Per 1 januari 2022 zijn de gemeenten Boxmeer, Cuijk, Grave, Mill & Sint Hubert en Sint Anthonis samengevoegd tot één Gemeente Land van Cuijk. Deze nieuwe gemeente heeft 33 kernen en telt maar liefst 88.000 inwoners. De gemeentelijke herindeling vraagt om een nieuwe kijk op kunst en cultuur binnen de eenheid en diversiteit die Land van Cuijk heet.

1.1 Doelstelling

Deze nota heeft als doel:

- te laten zien waar de gemeente Land van Cuijk staat op cultureel gebied;
- te duiden wat we met kunst en cultuur willen bereiken en hoe we dat doen.

Hoofddoel hierbij is dat in het Land van Cuijk iedereen actief of passief kan deelnemen aan enige vorm van kunst en cultuur.

Zo wordt [Land van Cuijk] het [Land van Kunst en Cultuur].

Want Land van Cuijk is een gemeente...

- die trots is op het huidige kunst- en culturaanbod en dit waardeert;
- die traditionele en innovatieve samenwerkingen stimuleert;
- waar cultuurparticipatie (actief of receptief) voor iedereen mogelijk, toegankelijk en bereikbaar is;
- waar kunstonderwijs / cultuureducatie de basis vormt voor culturele ontwikkeling;
- die talenten aan zich weet te binden en professionele makers een 'podium' biedt;
- die kunst en cultuur integreert in andere domeinen om een bijdrage te leveren aan maatschappelijke en ruimtelijke opgaven, uitdagingen en ontwikkelingen;
- waar (immaterieel) erfgoed een volwaardige plaats heeft binnen het totale culturele aanbod.

Om dit te bereiken versterken, vernieuwen en verbinden we het brede culturele aanbod in het Land van Cuijk.

Versterken

We versterken het profiel van de gemeente als Land van kunst en cultuur, onder andere door verbindende communicatie over het aanwezige culturaanbod en onderlinge afstemming in programmering. Denk aan musea, podia, beeldende kunst, concerten, evenementen en festivals. Ook de amateurkunst ondersteunen wij. We versterken en versterken cultuurparticipatie en -beleving door kinderen en jongeren.

Verbinden

We verbinden mensen door het culturaanbod toegankelijk te houden voor actieve of passieve deelname, door te streven naar diversiteit, door te investeren in samenhang, cultuureducatie en talentontwikkeling.

Vernieuwen

We vernieuwen het aanbod, met als speerpunt aanbod voor (jonge) talenten en makers. We stimuleren het in gang zetten van nieuwe ontwikkelingen binnen de hedendaagse cultuur, muziek en kunst.

1.2 Hoe doen we dat?

We stimuleren toegankelijke cultuurparticipatie en brengen kunst- en cultuuronderwijs dichtbij de doelgroep. We zorgen voor structurele inbedding van cultuur binnen het onderwijs. Waar mogelijk wordt (professioneel) talent begeleid en behouden voor het Land van Cuijk.

Het (culturele) verenigingsleven is van groot belang voor de leefbaarheid in de kernen. Dit ondersteunen we. We stimuleren kruisbestuiving en onderlinge samenwerkingen en geven ruimte aan inhoudelijke en/of organisatorische vernieuwing. Hiermee willen we een bijdrage leveren aan de bestrijding van eenzaamheid en armoede, versterking van de leefbaarheid in de kernen en verbreding van het culturele aanbod.

Culturele instellingen, zoals musea en podia in het Land van Cuijk, hebben een belangrijke invloed op het vestigingsklimaat en het historische bewustzijn. We stimuleren ontwikkelingen in aanpak en organisatie, om ruimte te bieden aan een hedendaags aanbod en vernieuwende aanpak.

We waarderen (professionele) beeldende kunst en stimuleren dat het brede publiek hiervan kan genieten.

1.3 Looptijd

Om de nota en het uitvoeringsprogramma voldoende kans te geven, kiezen we voor een looptijd van ten minste zeven jaar, tot en met voorjaar 2030. In het participatietraject is het ook duidelijk naar voren gekomen dat het culturele veld behoefte heeft aan een lange(re) termijnvisie. Op die manier kunnen zaken duurzaam worden voorbereid, ontwikkeld, uitgevoerd en geborgd. De actiepunten zullen mét en voor het culturele veld worden uitgevoerd. De voortgang van de actiepunten in deze nota wordt tussentijds gerapporteerd.

2. Omgevingsanalyse

Om tot een goed onderbouwde nota te komen, is het van belang om inzicht te hebben in de actuele landelijke trends en ontwikkelingen die betrekking hebben op de kunst- en cultuursector. Ook de beleidsmatige context op zowel landelijk, provinciaal als gemeentelijk niveau hebben invloed op de richting van deze cultuurnota. Tot slot is het van belang om een goed beeld te hebben van de gemeente Land van Cuijk en van het huidige culturaanbod. Daarom worden in dit hoofdstuk de geografische en demografische kenmerken toegelicht, net als de kenmerken van het huidige culturele aanbod.

2.1 Trends en ontwikkelingen

Onze maatschappij is continu aan veranderingen onderhevig. Deze maatschappelijke ontwikkelingen hebben invloed op de kunst- en cultuurparticipatie, maar ook op het cultuurbeleid. Hieronder worden verschillende trends en ontwikkelingen omschreven die van invloed zijn op de cultuursector (bron: cultuurmonitor.nl).

2.1.1 Codes

Binnen de culturele sector gelden enkele landelijke gedragsregels. Deze zijn verwoord in codes. De gemeente Land van Cuijk neemt deze codes als uitgangspunt, waardoor het voor alle programmaonderdelen geldt.

De strekking van deze codes maakt onderdeel uit van de beoordeling van subsidieaanvragen en subsidieverantwoordingen.

Code Diversiteit en Inclusie

De Code Diversiteit en Inclusie is een gedragscode van, voor en door de Nederlandse culturele en creatieve sector. De code heeft als doel de brede diversiteit van de Nederlandse samenleving in de sector te representeren. De kunst- en cultuursector moet voor iedereen toegankelijk zijn, ongeacht gender, afkomst, beperking of inkomen.

Fair Practice Code

De Fair Practice Code is een Nederlandse richtlijn voor het ondernemen en werken in de kunsten-, cultuur- en creatieve sector. Om vorm te geven aan het in stand houden van een gezonde arbeidsmarkt in de Nederlandse creatieve en culturele sector. Deze richtlijn is gebaseerd op vijf kernwaarden: solidariteit, diversiteit, duurzaamheid, vertrouwen en transparantie. De code is complementair aan de Governance Code Cultuur en Code Culturele Diversiteit.

Een belangrijk uitgangspunt binnen deze code is de verstrekking van een redelijke (fair) vergoeding c.q. salaris aan ondernemers en werknemers in de culturele sector.

Governance Code Cultuur

De Governance Code Cultuur geeft richtlijnen voor goed, verantwoord en transparant bestuur van en door culturele instellingen en richtlijnen voor toezicht daarop. De code heeft betrekking op de Nederlandse gesubsidieerde culturele instellingen. De code wint aan belang bij professionalisering en verzakelijking van de culturele sector. Toepassing ervan zorgt voor onderscheid tussen taken en bevoegdheden van directie, bestuur of raad van toezicht.

Naast de bestuurders en toezichthouders die baat hebben bij cultural governance, hebben ook betrokkenen zoals onder andere overheden, fondsen en sponsors er profijt van. Dit vanuit het idee dat een goed functionerend bestuur of raad van toezicht bijdraagt aan betere resultaten.

2.1.2 Maatschappelijke betrokkenheid

De afgelopen jaren blijkt dat maatschappelijke betrokkenheid ook in de cultuursector een steeds belangrijkere rol speelt. Kunst en cultuur kunnen een positieve bijdrage leveren aan maatschappelijke thema's zoals eenzaamheid, sociale cohesie en inclusiviteit. Het draagt bij aan de ontwikkeling en begripsvorming, specifiek voor doelgroepen zoals mensen met een beperking, mensen met dementie, of mensen met een migratieachtergrond.

Zowel bij beleidsmakers als in het culturele veld wordt kunst en cultuur steeds meer op haar maatschappelijke betrokkenheid gewaardeerd en niet alleen meer vanuit winstoogmerk. Hierdoor wordt kunst en cultuur niet alleen meer als apart domein gezien, maar wordt zij steeds meer verweven in het sociaal domein en de maatschappij. Hierbij geldt: kunst als doel, maar zeker ook kunst als middel.

2.1.3 Ontschotting

Het vervagen van de oude scheidslijnen in het culturele veld wordt ook wel ontschotting genoemd. De mix van stijlen en disciplines speelt een belangrijke rol in de beleving en waardering van kunst en cultuur. Dit draagt ook bij aan de toegankelijkheid ervan, waardoor meer doelgroepen en een nieuw publiek worden bereikt.

2.1.4 Digitalisering

Digitalisering in de cultuursector is, met name ook sinds de coronacrisis, in opkomst. Tijdens de lockdowns werden er online allerlei activiteiten aangeboden, zoals poëzie- en muziekfestivals en open ateliers, en konden online theatervoorstellingen worden gestreamd. Digitale transformatie is een kans gebleken voor de cultuursector en het verdient blijvende aandacht. Het kan leiden tot creatieve vernieuwing en bijdragen aan de structurele bereikbaarheid van een nieuw en jonger publiek.

2.2 Beleidsmatige context

Binnen de drie overheidslagen in Nederland wordt cultuurbeleid met een eigen verantwoordelijkheid ingevuld. De rol van de rijksoverheid is voorwaardenscheppend en agenderend. De provincie zorgt voor een tweedelijns ondersteuning en de gemeente zorgt voor de feitelijke kennismaking met cultuur.

2.2.1 Landelijk beleid

Cultuur is van en voor iedereen. Daarom wil de rijksoverheid dat zoveel mogelijk mensen in Nederland toegang hebben tot cultuur van hoge kwaliteit. Ook nieuwe vormen, andere genres en ander publiek moeten een plaats gaan innemen in de kunst- en cultuursector. Daar richt het landelijke cultuurbeleid zich op via bijvoorbeeld de subsidiering van de culturele basisinfrastructuur (BIS). Binnen BIS vallen podiumkunsten, musea, beeldende kunst, mode, film, letteren, urban, ontwerp, festivals, nieuwe genres en kruisbestuivingen. Maar ook ontwikkelingsstellingen, jeugdpodiumkunsten, regionale musea en muziekensembles.

Rijk, provincies en gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de culturele infrastructuur in Nederland. Gemeenten en provincies bieden ruimte aan (nieuwe generaties) makers door werkplaatsen en ateliers beschikbaar te stellen en houden de bibliotheek, lokale musea en podia toegankelijk.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van Cultuur is minister van Engelshoven (toenmalige minister van Cultuur, Onderwijs en Wetenschap) gekomen tot een cultuurbeleid over de periode 2021-2024. Dit beleid bestaat uit vier pijlers:

1. vernieuwing en verbreding van aanbod: investering jeugdaanbod en ruimte en geld vrij maken voor festivals en ontwikkelplekken;
2. een sterke cultuursector: inzet op eerlijke beloning en goede arbeidsvoorwaarden;
3. cultuur van en voor iedereen: de nadruk ligt op kansengelijkheid en integraal cultuuronderwijs via brede inzet van cultuureducatie;

4. cultuur is grenzeloos: internationale uitwisseling bij cultuur wordt gestimuleerd, met als doel bij te dragen aan talentontwikkeling en een open blik op de wereld.

2.2.2 Provinciaal beleid

De provincie investeert in een regionaal onderscheidend en divers cultureel aanbod via de uitvoeringsorganisatie KunstLoc. Ook zet de provincie hoog in op talentontwikkeling. Dit is terug te vinden in de provinciale Makersregeling.

2.2.3 Gemeentelijk beleid

Uit het raadsprogramma van de gemeente Land van Cuijk komen twee belangrijke prioriteiten naar voren: een vitale gemeenschap waar iedereen er bij hoort en sterke dorpen met een balans tussen economie, natuur en duurzaamheid. Vooral de eerste prioriteit is hier van belang.

Om te komen tot een vitale gemeenschap waarin iedereen op eigen kracht een bijdrage kan leveren aan de maatschappij, zijn twee pijlers uit het raadsprogramma van belang voor de cultuurnota.

1. Een betrokken samenleving door ontmoeten en eigen ontwikkeling centraal te stellen:
 - aanjagen en ondersteunen van het verenigingsleven door handhaven of uitbreiden van de functie van cultuur-aanjager en verenigingsondersteuner;
 - stimuleren van samenwerkingen die bijdragen aan het voorkomen van zorg;
 - stimuleren van laagdrempelig aanbod waardoor laagdrempelige deelname mogelijk wordt (bijvoorbeeld faciliteren via subsidies voor jeugd, sport en minima).
2. Keuzes die de beweging van 'genezen' naar 'voorkomen' helpen maken:
 - nadruk op jeugd: creëren van sociaal netwerken via een intensieve samenwerking tussen kinderen / gezinnen / hulpverlenende instanties / verenigingen zodat zij een sterke en stabiele basis meekrijgen, het realiseren van een rijke schooldag en een aantrekkelijke programmering van activiteiten;
 - inzet op eigen verantwoordelijkheid en op laagdrempelige lokale initiatieven;
 - inzet op stimuleren van talentontwikkeling.

Met deze cultuurnota sluiten we zoveel mogelijk aan bij het landelijk en provinciaal en gemeentelijk beleid. Daarnaast worden er verbanden gelegd met beleidsthema's zoals: gezondheid, jeugd, accommodaties, erfgoed, ruimtelijke ordening, evenementen, sportbeleid en toerisme en recreatie.

2.3 Kenmerken gemeente Land van Cuijk

De kenmerken van een gemeente vormen de basis voor het culturele leven. Immers, cultuur is van, voor én door iedereen. Daarom is het van belang niet alleen de inwoners te raadplegen, maar ook andere kenmerken mee te nemen in de ontwikkeling van de cultuurnota, zoals geografische en demografische kenmerken.

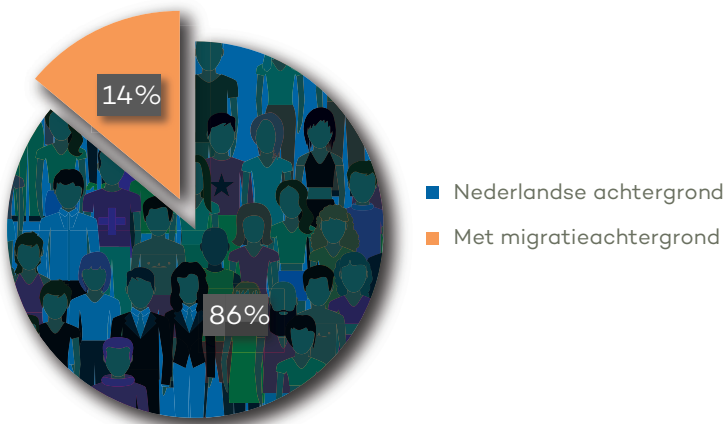
2.3.1 Geografische kenmerken

De gemeente Land van Cuijk is een gemeente in de provincie Noord-Brabant. Deze kenmerkt zich door haar grote oppervlakte (35.188 hectare) en de vele kernen. De gemeente is qua oppervlakte de grootste gemeente van Noord-Brabant en telt 33 kernen. Kenmerkend is het uitgebreide agrarisch buitengebied met omringende natuurgebieden. Cuijk en Boxmeer zijn de grootste kernen. De kleinere kernen worden gekenmerkt door hechte samenhang en een actief verenigingsleven. De afstanden tussen de kernen zijn groot en daarom zijn kleinere kernen soms gericht op omliggende dorpen of steden zoals Nijmegen, Uden of Venray.

2.3.2 Demografische kenmerken

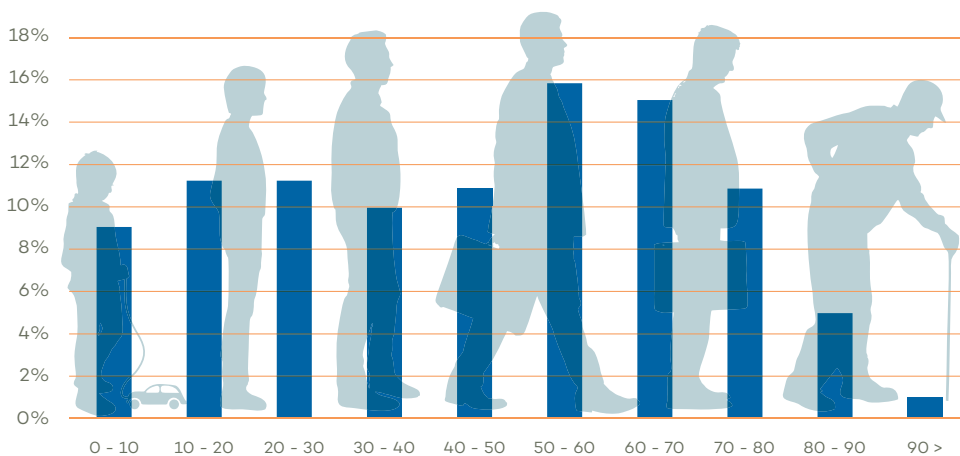
Om meer inzicht te krijgen in de demografie van onze gemeenten zullen hier kort enkele belangrijke kenmerken besproken worden. Uit de diagram op de volgende pagina (bron: allecijfers.nl) komt naar voren dat 14% van de inwoners van de gemeente Land van Cuijk een migratieachtergrond heeft. Uit de gesprekken met stakeholders en tijdens de visie-avond is naar voren gekomen dat maar weinig inwoners met een migratieachtergrond worden bereikt. Ook uit landelijke onderzoeken komt naar voren dat de cultuursector nog weinig kleur bekent.

Bevolking naar achtergrond

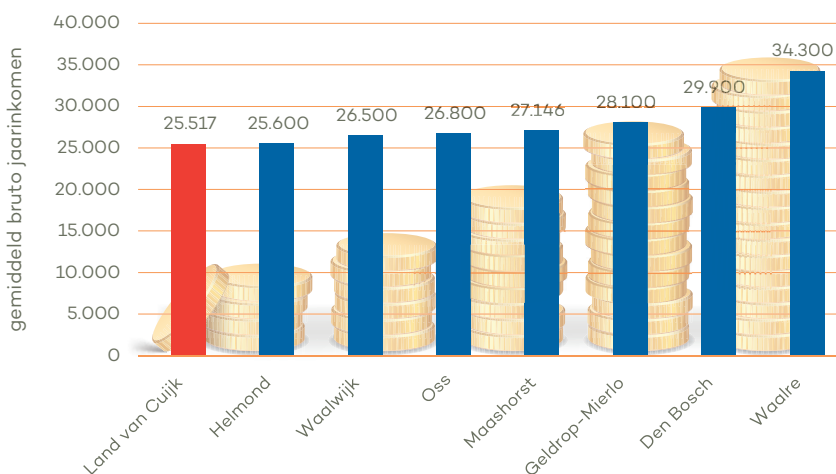

In de gemeente Land van Cuijk wonen relatief gezien veel 50-plussers, zo blijkt uit het volgende diagram. Dat onze gemeente vergrijsd komt overeen met het beeld dat is geschetst door de cultuuraanbieders. Zij geven aan dat ze moeite hebben om aan vrijwilligers te komen en dat hun verenigingen steeds meer vergrijzen. Jongeren trekken weg uit dorpen naar steden. Dit is niet goed voor het vestigingsklimaat.

Leeftijdsofbouw LvC in %

Inkomensvergelijking gemeenten Noord-Brabant

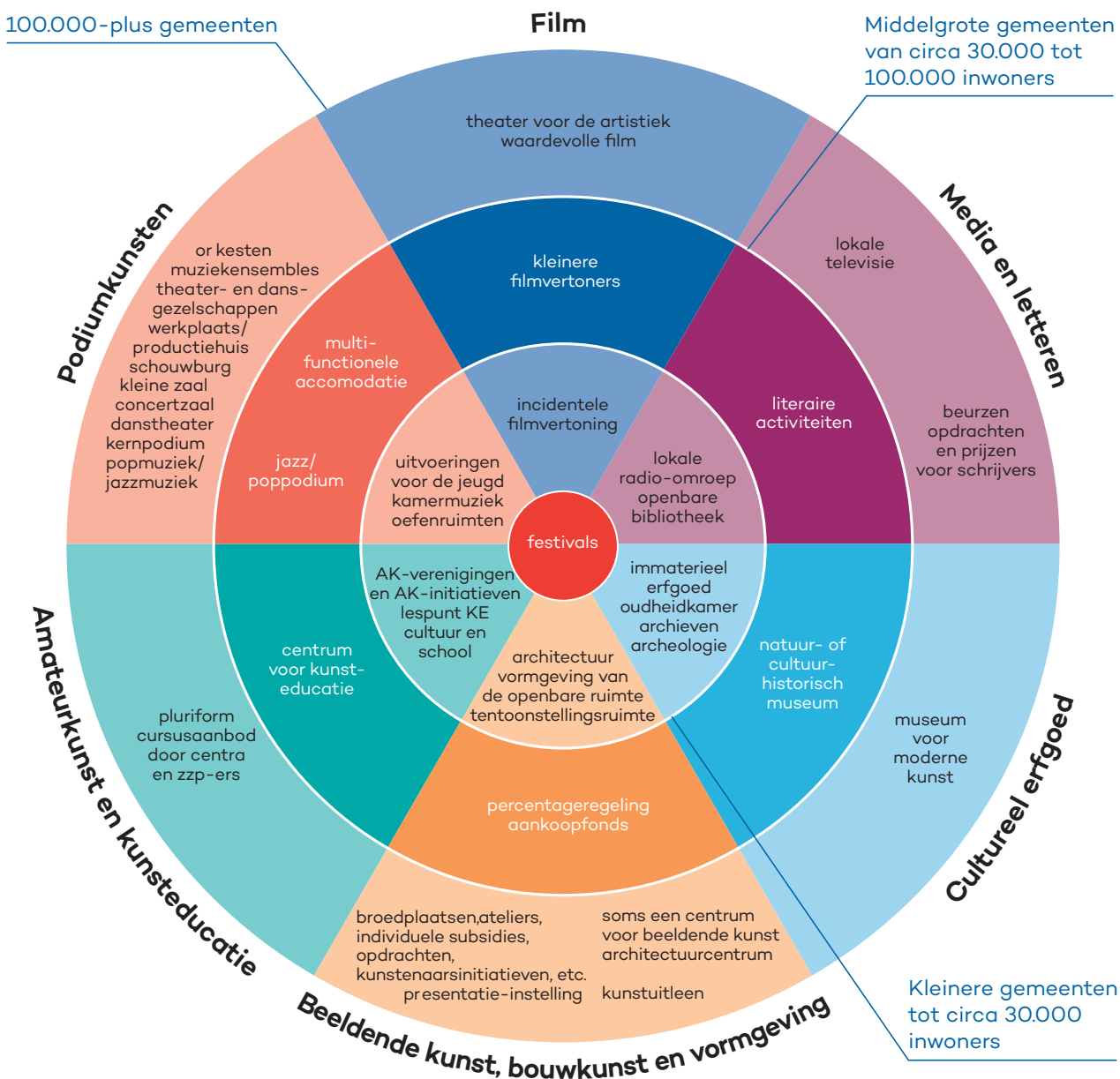

Cultuurparticipatie kan afhankelijk zijn van het inkomen. Om meer inzicht te krijgen in de hoogte van het gemiddelde inkomen van onze inwoners is de volgende diagram toegevoegd. Het blijkt dat het inkomensniveau in de gemeente Land van Cuijk het laagste van alle gemeenten in Noord-Brabant is. Het aanbieden van zeer laagdrempelig en toegankelijk cultuuraanbod is dus voor onze gemeente van zeer groot belang.

2.3.3 Huidige culturele aanbod

Het cultuuraanbod binnen de gemeente is groot, maar richt zich (van oudsher) vooral op amateurkunst en op erfgoed. Dit zijn belangrijke identiteitsbepalende pijlers voor het Land van Cuijk.

Onderstaand ringenmodel (VNG) is een goed instrument om na te denken over het (gewenste) culturele voorzieningenniveau van gemeenten.

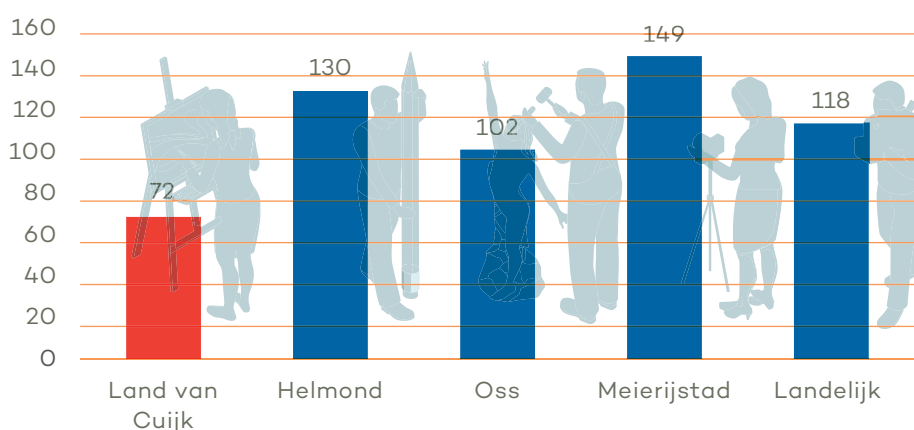
Het ringenmodel laat zien dat de gemeente Land van Cuijk op een behoorlijk aantal punten synchroon loopt met het voorzieningenniveau zoals dat geschetst wordt voor een gemeente van 30.000 tot 100.000 inwoners. Volgens het model past bij een gemeente ter grootte van Land van Cuijk de volgende ambitie: kleine filmvertoningen, literaire activiteiten, natuur- of cultuurhistorisch museum, multifunctionele accommodatie, jazz- of poppodium. Een percentageregeling aankoopfonds (beeldende kunst) en een centrum voor kunsteducatie ontbreken op dit moment in onze gemeente.

Uitgangspunt van het ringenmodel is dat de culturele infrastructuur van gemeenten door de volgende factoren wordt bepaald: financiële armslag, beleidshistorie, ligging, geloofsovertuiging en het ambitieniveau van de lokale politiek. Er dient hierbij wel duidelijk te worden aangegeven dat het model niet bepalend is. Het voorzieningenniveau kan worden afgestemd op de demografische kenmerken en de behoefte van de inwoners.

2.3.4 Gemeentelijke uitgaven cultuur

Zoals aangegeven hangt het voorzieningenniveau ook sterk samen met het geld dat beschikbaar gesteld wordt voor kunst en cultuur: de financiële armslag. Het volgende diagram geeft de verschillen weer tussen de uitgaven van kunst en cultuur per inwoner tussen verschillende (vergelijkbare) Brabantse gemeenten. Uit dit diagram blijkt dat gemeente Land van Cuijk met een uitgave van € 72,00 per inwoner fors achterblijft bij zowel vergelijkbare Brabantse regiogemeenten als bij het landelijk gemiddelde.

Uitgaven kunst en cultuur in € per inwoner

De in dit hoofdstuk besproken informatie geeft een goed beeld van de landelijke trends en ontwikkelingen en heeft daarnaast meer inzicht gegeven in belangrijke kenmerken van de gemeente Land van Cuijk. Al deze informatie wordt meegenomen in de ontwikkeling van deze cultuurnota.

3. PARTICIPATIETRAJECT

Deze cultuurnota is mede tot stand gekomen met input vanuit inwoners, stakeholders en cultuuraanbieders. De culturaanjager is intensief geraadpleegd gedurende de totstandkoming van deze nota.

3.1 Enquête

Inwoners zijn via een vragenlijst gevraagd naar hun mening over het huidige culturaanbod en hun deelname daaraan. Ook konden zij aangegeven wat zij misten en waaraan behoefte was. Ruim 500 inwoners vulden de enquête in (zie bijlage Behoefteteonderzoek volwassenen).

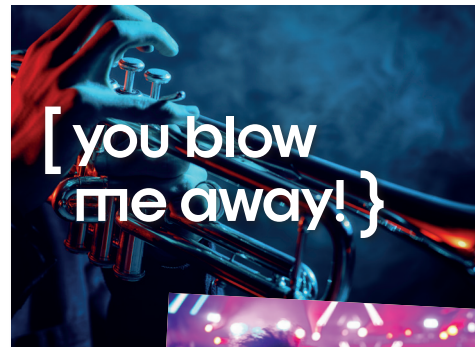
In overleg met het onderwijsveld is een maatwerkenquête (zie bijlage Behoefteteonderzoek jongeren) ontwikkeld uitgezet onder leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs. Ook is de vragenlijst naar kinderdagverblijven gestuurd. Waar nodig konden leerkrachten of ouders helpen bij het invullen van de vragenlijsten. Het aantal jeugdige respondenten was 245.

Uit de analyse van de vragenlijsten onder inwoners zijn de volgende belangrijke resultaten naar voren gekomen:

- Een meerderheid van de respondenten (98%) bezoekt het culturaanbod in de gemeente Land van Cuijk. Het bezoeken van een bioscoop of filmhuis is de populairste activiteit. Als respondenten geen gebruik maken van het culturaanbod, dan vinden ze het aanbod niet interessant genoeg of zijn ze niet op de hoogte van het aanbod.
- Een meerderheid van de respondenten (92%) bezoekt culturaanbod in eigen dorp of wijk. Dit zijn vooral muziekoptredens.
- Meer dan de helft van de respondenten (63%) heeft een culturele hobby, waarbij het maken van muziek de populairste activiteit is (30%). Als zij geen culturele hobby uitoefenen dan wordt tijdsgebrek als een van de redenen genoemd.
- Respondenten vinden uit de voorgelegde keuzes 'culturele activiteiten op school' het allerbelangrijkste. Het minst belangrijk vinden zij aanbod in de categorie opera/operette.
- Het algehele culturaanbod wordt beoordeeld met een rapportcijfer 6,3. Het culturaanbod voor volwassenen wordt gewaardeerd op een 6,9 en het aanbod voor kinderen met een 5,9. Het aanbod voor jongeren krijgt met een 5,6 maar net een voldoende.
- Als respondenten vinden dat er iets ontbreekt in het culturaanbod dan heeft dat vooral betrekking op het beperkte aanbod, toegankelijkheid, cultuureducatie en (muziek)onderwijs.
- Kleinschalige festivals (28%), musea, moderne kunst en galeries (27%) en popmuziekconcerten (26%) worden het meest gemist in het culturaanbod.

Uit de analyse van de vragenlijsten onder kinderen zijn de volgende belangrijke resultaten naar voren gekomen:

- 27% van de jonge respondenten heeft de afgelopen 12 maanden geen culturele activiteit of voorstelling in onze gemeente bezocht.
- Als de jonge respondenten gebruik maakten van het culturaanbod dan gingen zij vooral naar de film (49%) of bezochten een toneel- of theatervoorstelling (29%).

- Maar liefst 79% van de jonge respondenten geeft aan in de afgelopen 12 maanden wel eens een culturele activiteit of evenement in eigen dorp of wijk te hebben bezocht. Als jonge respondenten geen culturele activiteit in de eigen dorp of wijk hebben bezocht dan kwam dat veelal (41%), omdat er geen cultuuraanbod aanwezig was.
- 63% van de jonge respondenten heeft de afgelopen 12 maanden een culturele activiteit zelf uitgeoefend. Naast muzikale activiteiten (30%) zijn ook activiteiten met betrekking tot beeldende kunst (21%) populair.
- Jonge respondenten hechten het meeste waarde aan de aanwezigheid van film en festivals. De jonge respondenten vinden het niet belangrijk dat het cultuuraanbod bestaat uit opera, debatten en lezingen en klassieke muziek.
- Als er iets wordt gemist in het kunst- en cultuuraanbod dan is dat voor meer dan een kwart (26%) van de jonge respondenten een bioscoop. Ook een groot poppodium (14%), kleinschalige festivals (10%) en creatieve workshops (10%) worden door de jonge respondenten gemist.
- Jonge respondenten geven het cultuuraanbod voor kinderen tot 13 jaar een 6,4. Het cultuuraanbod voor jongeren in de leeftijdscategorie 13-23 jaar wordt met een 6,6 iets hoger beoordeeld.

3.2 Visie-avond culturele veld

Aanbieders uit de kunst- en cultuursector uit de gehele gemeente Land van Cuijk zijn uitgenodigd om deel te nemen aan een visie-avond. Er zijn gesprekken gevoerd over amateurkunst, podiumkunst, beeldende kunst, literatuur, erfgoed, cultuureducatie, talentontwikkeling, innovatie en nieuwe verbindingen.

Uit de visie-avond is in grote lijnen naar voren gekomen dat er behoefte is aan:

- Een centraal (netwerk)platform. Het betreft een platform waar men terecht kan voor het ophalen en uitwisselen van kennis, ideeën, faciliteiten. Eventueel kan dit platform ook worden ingezet bij de ondersteuning van subsidieaanvragen of het organiseren van netwerkbijeenkomsten.
- Een sterkere promotie van het gehele cultuuraanbod van de gemeente Land van Cuijk; dit kan bijvoorbeeld bereikt worden door het ontwikkelen van één culturele agenda.
- Stimulering van een integrale samenwerking met maatschappelijke organisaties (zorginstellingen, jongerencentra, bibliotheek), scholen, wijk- en dorpsraden en het bedrijfsleven.
- Stimulering en ondersteuning van cultuureducatie en muziekonderwijs; behouden dan wel aantrekken van jeugd-leden.
- Het aanjagen en faciliteren van nieuwe initiatieven (bijvoorbeeld via broedplaatsen en talentontwikkeling).

Volgens de cultuuraanbieders kan de gemeente door middel van financiële en materiële ondersteuning bijdragen aan bovengenoemde behoeften.

3.3 Gesprekken stakeholders

Naast het uitzetten van een vragenlijst onder inwoners en het organiseren van een visie-avond voor het culturele veld zijn er stakeholders gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers uit: het onderwijsveld, toerisme en recreatie, bedrijfsleven, podia, musea, gildes en met maatschappelijke organisaties. Kunst en cultuur staat namelijk niet op zichzelf, maar het kan ook een belangrijke bijdrage leveren aan maatschappelijke uitdagingen.

Uit deze gesprekken zijn de volgende bevindingen gekomen:

- Er mag meer ruimte komen voor nieuwe initiatieven en talentontwikkeling.
- Er is behoefte aan het stimuleren van samenwerking met andere partijen.
- Er is behoefte aan het opzetten van een kunstencentrum (al dan niet in satellietvorm.)
- Er wordt gepleit voor een volwaardige expositieruimte.
- Er mag een sterke uiting en profilering komen van het cultuuraanbod.

- Er zou meer aandacht moeten komen voor jongeren.
- Er is in het onderwijs behoefte aan een cultuurfunctionaris die verbindingen kan leggen met het onderwijsveld en de cultuursector, waardoor het aanbod beter wordt afgestemd op de behoeften.
- Er is behoefte aan financiële en organisatorische ondersteuning om laagdrempeligheid te waarborgen.

Uit het gehele participatietraject is veel nuttige input gekomen. Deze input heeft een grote bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de gehele cultuurnota.

4. PROGRAMMALIJNEN

Om kunst en cultuur naar een hoger niveau te tillen en het in de gemeente Land van Cuijk de positie te geven die het verdient, zetten we in op drie programmalijnen waarbinnen we

Versterken,

Verbinden en

Vernieuwen.

Voor iedere programmalijn is een specifieke doelstelling geformuleerd. Vanzelfsprekend hebben de programmalijnen onderling raakvlakken. Zij beïnvloeden en versterken elkaar. Dit betekent dat onderstaande doelstellingen niet los van elkaar gezien kunnen worden. De doelstellingen zijn de basis voor de monitoring van resultaten en evaluatie van deze nota.

De vier programmalijnen zijn:

1 De jeugd, onze culturele toekomst

Doelstelling

Ieder kind in het Land van Cuijk kan binnen- en buitenschools kunst en cultuur op een laagdrempelige manier ontdekken, ervan genieten en er aan deel nemen. Creatieve en culturele ontwikkeling wordt actief gestimuleerd. Talenten worden specifiek begeleid binnen een professionele context. Er is ruimte voor vernieuwing en ontdekking binnen het brede culturele veld. Cultuur maakt onderdeel uit van de aanpak van thema's binnen het jeugd- en jongerenwerk. Uiterlijk in 2030 is er een samenhangend doorlopend cultuuraanbod voor leerlingen op het primair en voortgezet onderwijs. Er ligt een cultuureducatieve infrastructuur (fysiek en online) waarin het regulier en het (professioneel) cultuuronderwijs actief samenwerken, ondersteund door gemeente, verenigingsleven en sociaal maatschappelijke organisaties.

2 Verenigd cultuur maken

Doelstelling

Organisaties binnen de amateurkunst weten zich professioneel ondersteund op actuele verenigingsthema's. Zij weten elkaar te vinden, vullen elkaar aan en wisselen kennis uit via online en fysieke 'ontmoetingen'. Samenwerkingen tussen organisaties worden gestimuleerd. Uiterlijk in 2030 is er een actief online en fysiek netwerk voor het culturele veld, onderhouden door cultuurcoaches en het amateurkunstveld.

3 Cultuur gepresenteerd

Doelstelling

Cultuurmakers hebben een gewaardeerde plaats binnen het Land van Cuijk. Zowel in producerende als in presenterende zin. Beeldende en podiumkunst maken prominent deel uit van het imago van het Land van Cuijk. Cultuurmakers, festivalorganisatoren en lokale musea weten zich ondersteund door ruimte en regelingen. Samenwerkingen met museale en representatieve organisaties worden gestimuleerd. Uiterlijk in 2030 is er intensieve samenwerking tussen de podia zowel programmatisch als organisatorisch is er voldoende gelegenheid voor erfgoed- en kunstpresentatie.

4 Steuntje in de rug

Doelstelling

Cultuur voor iedereen is het motto. Laagdrempelig, toegankelijk en inclusief cultuurparticipatie is het devies. Iedereen kan meedoen, financieel of praktisch ondersteund. Dit geldt voor mensen met een beperking, een taalachterstand of een andere reden waardoor cultuurparticipatie wordt belemmerd. Makers worden ondersteund in hun ontwikkeling. Uiterlijk in 2030 zijn er verschillende nieuwe doelgroepen bekend met het bestaan van de ondersteuningsmogelijkheden, en/of maken hier gebruik van in het kader van onder andere positieve gezondheid, inclusie, talentontwikkeling en cultuurparticipatie.

4.1 Programmaliijn 1: De jeugd, onze culturele toekomst

Uit diverse wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat kunst en cultuur een positieve bijdrage leveren aan de ontwikkeling van kinderen. Elliot Eisner, president van de National Art Education Association in de VS en een van de meest invloedrijke denkers over kunst en onderwijs, stelt dat confrontatie met kunst en cultuur bij jonge kinderen voor een sterke cognitieve ontwikkeling zorgt. Het zet hun denkvermogens als het ware 'open'. Hij benoemde tien lessen die we leren van kunst en cultuur.

De tien kunstlessen van Elliot Eisner

1. Van kunst leren kinderen om tot een goed oordeel te komen en betekenisvolle relaties te zien.
2. Van kunst leren kinderen dat problemen meer dan één oplossing kunnen hebben, en vragen meer dan één antwoord.
3. Kunst biedt meervoudig perspectief. Een van de grootste lessen is dat er veel manieren zijn om de wereld te zien en er betekenis aan te geven.
4. Van kunst leren kinderen dat complexe problemen oplossen niet kan met een vaststaand doel.
5. Kunst maakt kinderen duidelijk dat woorden en cijfers niet genoeg zijn om uit te drukken wat we weten. De grenzen van onze taal zijn niet de grenzen van ons denken.
6. Van kunst leren kinderen dat kleine verschillen grote effecten kunnen hebben.
7. Via kunst leren kinderen denken in materiaal. Alle kunstvormen gebruiken middelen waarmee ideeën werkelijkheid worden.
8. Van kunst leren kinderen zeggen wat niet gezegd kan worden.
9. Kunst biedt een ervaring die kinderen op geen enkele andere manier meemaken. Door die ervaring ontdekken ze de reikwijdte en variëteit van wat ze kunnen voelen.
10. De positie van kunst in het curriculum maakt kinderen duidelijk wat volwassenen belangrijk vinden.

Kunst- en cultuurdeelname leert kinderen hun eigen identiteit te ontwikkelen, te waarderen en te relativiseren. Zij blijken meer geëngageerde burgers te worden, stemmen vaker, doen vaker aan vrijwilligerswerk en zijn meer betrokken bij de samenleving dan leeftijdsgenoten (Catterall 2012). Kinderen die op jonge leeftijd in aanraking zijn gekomen met kunst en cultuur, profiteren daar dus hun hele verdere leven van.

Het wetenschappelijk onderzoek van Mieras (2010) richt zich specifiek op muziekeducatie. Uit zijn onderzoek blijkt dat muziekeducatie bijdraagt aan de luistervaardigheid en ontwikkeling van de emotionele intelligentie van kinderen. Hoe jonger kinderen muziekeducatie krijgen, hoe beter de hersenstam zich op de emotie richt. Het maken van muziek traint ook de kanalen in de hersenen die een belangrijke rol spelen bij het leren lezen.

In de basisschoolperiode zijn kinderen het meest ontvankelijk voor auditieve, visuele, motorische en emotionele prikkels. Door de integratie van deze prikkels, zijn zij extra gevoelig voor muziekeducatie en het zelf muziek maken. Door muziekeducatie hebben kinderen meer aandacht en groeit het werkgeheugen. Dit zorgt voor de actieve verwerking van de informatie in het korte-termijn-geheugen.

'Zelf muziek maken heeft aanzienlijk meer impact dan passief luisteren naar muziek. Door de invloed op de ontwikkeling van het auditieve systeem raakt muzikale training bij kinderen aan primaire functies als luisteren, taalverwerking, leesvaardigheid en emotionele intelligentie' (Mieras 2010).

Uit de onderzoeken van Eisner, Catterall en Mieras kunnen we concluderen dat zowel actieve als passieve cultuurdeelname bijdragen aan de cognitieve ontwikkeling en de maatschappelijke betrokkenheid van kinderen. Hier geldt: 'Jong geleerd is oud gedaan'.

Ook uit de enquête onder de inwoners kunnen we concluderen dat zij kunst- en cultuureducatie belangrijk vinden. In mate van belangrijkheid staan culturele activiteiten op school op één. Cultuureducatie en muziekonderwijs werden het vaakst genoemd als ontbrekend in het huidige cultuuraanbod. In de visie-avond gaf ook het culturele veld het belang aan van intensivering van cultuureducatie. Met als doel jongeren te interesseren voor het verenigingsleven én om jonge talenten tot ontwikkeling te laten komen.

De gemeentelijke beleidsnota Kansrijk Opgroeien verwijst naar cultuur en verbindt dit aan talentontwikkeling en opgroeien. Als een van de resultaten in het uitvoeringsprogramma Talentontwikkeling en Opgroeiklimaat wordt genoemd dat 'meer kinderen meedoen aan sport, cultuur, vrijwilligerswerk en initiatieven voor talentontwikkeling'. In het kader van een rijke schooldag wordt een schoolgebonden aanbod opgezet om kinderen onder andere deel te laten nemen aan activiteiten in het kader van cultuur. Dit aanbod wordt vormgegeven in samenwerking met diverse ketenpartners, zoals maatschappelijke organisaties, verenigingen en cultuuraanbieders. Hierbij wordt begonnen bij scholen en integrale kindcentra in wijken waar relatief veel mensen wonen met lage inkomens en/ of lage opleidingsniveaus.

Door bewust te investeren in kunst- en cultuureducatie bij kinderen, zetten we in op een beweging van voorkomen naar genezen (raadsprogramma). Deze beweging sluit tevens aan bij het beleidsdocument 'Sterke basis voor de jeugd', waarin ten doel is gesteld dat kinderen gezond, kansrijk en veilig kunnen opgroeien.

Daarom:

stimuleren we toegankelijke cultuurparticipatie, brengen we kunst- en cultuuronderwijs nabij en zorgen we voor een vaste cultuurwaarde in alle onderwijsinstellingen (primair en voortgezet onderwijs) binnen het Land van Cuijk.

Musicalschool Etoile

Chiara Theunissen is 15 jaar en zit al sinds haar 5e bij musicalschool Etoile in Boxmeer. "We bouwen altijd toe naar een voorstelling, eens per jaar. Maar we doen daarnaast nog veel meer, we krijgen ook acteerlessen en danslessen. Tijdens alle lessen ontwikkel je spel, zang en dans", vertelt Chiara. "Voor nog meer uitdaging kun je auditie doen voor de productiegroepen, waar de lessen nog meer verdieping geven. Ik vind alle disciplines erg leuk, maar ik denk dat ik het acteren toch het leukste vind. Ik wil dat mensen, als ik een rol neerzet, ook echt dat karakter zien, en niet meer Chiara. Dan heb ik me echt goed ingeleefd in de rol!"

**"Bij Etoile heb ik
meer zelfvertrouwen gekregen"**

"Toen ik een klein meisje was hield ik al heel erg van dansen en zingen. Dat was echt mijn passie. Daarom stelde mijn moeder voor naar musicalschool te gaan, waar een vriendinnetje ook al zat. Bij Etoile heb ik in al die jaren heel erg veel geleerd. Zo heb ik veel meer zelfvertrouwen gekregen en sta ik nu zelfverzekerd op het podium. Wat ik ook erg belangrijk vind van Etoile is dat het gaat om kwaliteit én plezier. We bouwen hier een echte band met elkaar op en zijn met zijn allen verantwoordelijk voor het neerzetten van een goede productie."

Net klaar met haar eindexamens staat de volgende uitdaging voor Chiara alweer voor de deur. In september start ze aan de Nederlandse Musical Academie in Arnhem. "Ik wil hier vooral heel veel leren, nieuwe ervaringen opdoen en nieuwe uitdagingen aangaan" geeft Chiara aan. "Maar ik blijf ook bij Etoile, om de sfeer, de gezelligheid en de goede band die we met elkaar hebben!"

Zo vertalen wij dat in de praktijk:

4.1.1 Kunst in uitvoering

Mede door de ontbinding van Kunstencentrum De Meander in 2013 is het lesaanbod verdwenen of wordt het versnipperd aangeboden. Uit gespreken met stakeholders, besturen en directies van scholenkoepels en het culturele veld blijkt dat een kunstencentrum, waar gecoördineerd cultuuronderwijs voor kinderen (en volwassenen) wordt aangeboden, gemist wordt. Wij constateren dat een breed, laagdrempelig en financieel toegankelijk aanbod op dit moment ontbreekt en daarom zetten wij hier nadrukkelijk op in.

Kunstencentrum

Binnen de context van een kunstencentrum kunnen verbindingen gelegd worden tussen vraag en aanbod en kan het onderwijs gecoördineerd cultuureducatie afnemen en integreren in het schoolcurriculum. Van groot belang is de samenwerking met muziekverenigingen en (hun) docenten. Het kunstencentrum biedt een breed aanbod op het gebied van kunst en cultuur, of ondersteunt daarin, in afstemming met de muziekverenigingen, waarbij verenigingsversterking de leidraad is. Het belangrijkste voordeel is echter dat er breed lesaanbod is voor kinderen. In of nabij de eigen woonkern. Hierdoor wordt cultuurparticipatie vergroot. Dit levert een belangrijke bijdrage aan de (talent)ontwikkeling en hobbyuitoefening van kinderen en volwassenen.

Een kunstencentrum behoort, evenals een poppodium, schouwburg en de bibliotheek, tot de culturele basisvoorzieningen in een gemeente. Het legt verbindingen tussen onderwijs, verenigingen en leerlingen, maar ook met sociaal maatschappelijke organisaties, podia en de bibliotheek.

Rollen

Een kunstencentrum heeft onder andere de volgende rollen:

- **Educatiepunt:** een kunstencentrum is van meerwaarde voor muziekverenigingen én leerlingen. Door centraal lesaanbod, examens, voorbereiding op vervolgonderwijs en samenspel te faciliteren, worden amateurmuziekverenigingen ontlast.
- **Talentontwikkeling:** een kunstencentrum ondersteunt bij het ontdekken en ontwikkelen van (jonge) talenten binnen het brede spectrum van cultuur. Zowel als opstap naar een professionele opleiding, als ter ondersteuning van beleving en hobby.
- **Broedplaats:** een kunstencentrum kan tevens een culturele broedplaats faciliteren waar jong en oud samen aan de slag kan gaan, eventueel onder professionele begeleiding door een jongerenwerker en/of een vakdocent aangestuurd door het kunstencentrum. Denk aan een atelierversamelgebouw voor startende kunstenaars en aan oefenruimtes voor bands.
- **Versterking van het verenigingsleven:** de bestaande verbinding tussen leerling, ouder/volwassenen, verenigingsdocent en vereniging is cruciaal voor de instroom en toekomstbestendigheid van de vereniging. Het Kunstencentrum draagt in raad en daad bij en ondersteunt verenigingen actief.

Onderdeel van het kunstencentrum zijn de cultuurcoaches en de combinatiefunctionarissen cultuur. Eerstgenoemden maken deel uit van de vaste organisatie. De combinatiefunctionarissen werken op ZZP-basis.

Doelgroepen

Het kunstencentrum richt zich in hoofdzaak op het lesaanbod voor kinderen. Binnen het lesaanbod is vanzelfsprekend ook aanbod voor (jong) volwassenen. Sociaal maatschappelijke organisaties kunnen een beroep doen op het kunstencentrum voor culturaanbod in het kader van participatie of presentatie. Denk aan ouderencentra, verzorgingshuizen, opvanglocaties. Ook wordt actief ingezet op cultuurparticipatie en -presentatie door specifieke doelgroepen.

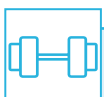
Organisatie

Het kunstencentrum Land van Cuijk is een satellietorganisatie bestaande uit een kleine administratieve kern, aangevuld met ZZP'ers die de lessen verzorgen op locatie. Op basis van vraag vanuit het veld is er lesaanbod op het gebied van muziekonderwijs, beeldend, drama/toneel/musical, zang, dans, urban culture, literatuur/spoken word en foto/film/AV. Het streven is om de administratieve organisatie te vestigen bij een bestaande culturele organisatie. De lessen worden gegeven op locaties verdeeld over de vijf voormalige gemeenten.

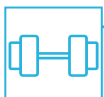
Deze locaties kunnen schoollokalen zijn, ruimtes in gemeenschapshuizen of andere geschikte en betaalbare ruimtes voor het geven van het betreffende vak.

Afhankelijk van het betreffende culturele vak, zijn lessen in groepsverband, in ensembles of individueel. De duur van de lessen is eveneens afhankelijk van het vak, variërend van 30 minuten klarinetles, tot bijvoorbeeld 1,5 uur groepsles beeldend of drama. Lessen voor kinderen tot 18 jaar worden gesubsidieerd, zodat deelname aan onderwijs of activiteiten toegankelijk is voor ieder kind in de gemeente Land van Cuijk. Dit sluit aan bij landelijk cultuurbeleid, waarin gesteld wordt dat cultuurparticipatie toegankelijk moet zijn door en voor iedereen in het kader van kansengelijkheid. De ruimtes waarin de lessen worden gegeven worden zoveel als mogelijk afgestemd op de benodigde faciliteiten en geluidsnormen. Door docenten wordt intensief samengewerkt met de amateurkunstverenigingen in de regio. Dit motiveert de doorstroming van leerlingen en bevordert het algehele niveau van de vereniging. Met als ultieme samenwerkingsvorm presentatie van docenten, kunstencentrum en diverse amateurverenigingen op podia in het Land van Cuijk.

In de bijlage vindt u de businesscase. Hierin wordt de opzet van het kunstencentrum nader (financieel) uitgewerkt.

We versterken het culturele klimaat door te zorgen voor een professioneel aanbod cultuureducatie in alle kernen. Het kunstencentrum is een organisch groeiende instelling die zich ontwikkelt op basis van behoefte en (financiële) mogelijkheden.

We versterken getalenteerde leerlingen door ondersteuning via (gesubsidieerd) voorbereidend lesaanbod naar professioneel beroepsonderwijs.

We verbinden kinderen in alle 33 kernen van onze gemeente en faciliteren ieder kind zodanig dat het kan leren dansen, zingen, schilderen, muziek maken etc. Dit zorgt voor ontplooiing, ontmoeting en ontwikkeling voor de rest van hun leven.

We verbinden het kunstencentrum met andere aanbieders in het culturele veld en stimuleren samenwerkingsvormen tussen amateurverenigingen, podia, onderwijs en andere maatschappelijke organisaties, waaronder de bibliotheek.

We vernieuwen het aanbod door ruimte te bieden voor nieuwe en actuele kunstvormen geïnitieerd door het culturele veld, zowel in artistieke vorm als in maatschappelijke vorm.

4.1.2 Tijd voor cultuureducatie met kwaliteit

De regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK3) zet in op het duurzaam borgen van cultuureducatie onder schooltijd. Combinatiefunctionarissen cultuur ondersteunen de interne cultuurcoördinatoren (ICC'ers) van het primair onderwijs bij het vormgeven van cultuuronderwijs in de klas. Vanaf 2023 zijn alle basisscholen in het Land van Cuijk zijn aangesloten bij CmK3. De regeling loopt tot en met 2024 en wordt naar verwachting verlengd. CmK3 is een matchingsregeling op basis van inwoneraantal. Kunstloc en gemeente betalen ieder eenzelfde bedrag per inwoner. De vijf voormalige gemeenten hanteerden andere bedragen per inwoner. Uitgaande van verlenging van de regeling zullen de bedragen per inwoner met ingang van 2025 worden geharmoniseerd.

Vanaf 2023 wordt CmK3 uitgevoerd door enkele cultuurondernemers, nu nog organisatorisch ondergebracht bij de Schouwburg Cuijk. Zij sturen de combinatiefunctionarissen aan. De schouwburg is sinds eind 2022 penvoerder van de regeling voor de duur van het schooljaar 2022-2023 en 2023-2024. Hierna zullen zowel de penvoering en de aansturing van de combinatiefunctionarissen en cultuurcoaches organisatorisch worden ondergebracht bij het kunstencentrum.

Trots54

We versterken kinderen door hen via cultuureducatie vaardigheden te laten ontwikkelen, zoals kritisch en creatief denken.

We verbinden partijen waardoor er een breder aanbod en perspectief ontstaat voor cultuurbeleving/-educatie en we zorgen voor een professioneel platform waarbinnen cultuureducatie wordt aangestuurd.

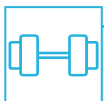
We vernieuwen door het veld de gelegenheid te geven aanbod aan te bieden in het primair en voortgezet onderwijs.

4.1.3 Doorlopende cultuureducatie

Uit gesprekken met het onderwijsveld blijkt dat men zich terdege bewust is van zijn rol en taak bij de burgerschapsontwikkeling van hun leerlingen. Men erkent dat cultuureducatie daaraan in de breedste zin van het woord een belangrijke bijdrage levert. Het ontbreekt echter aan integraliteit en afstemming over cultuureducatie binnen het onderwijs. Wegens druk op het curriculum wenst het onderwijsveld geen aanvulling op het lesrooster, maar invulling van hun cultuurlessen, waarbij men zelf de regie houden op de behoudt.

Om daadwerkelijk te kunnen spreken van duurzame borging van doorlopende leerlijnen tot en met het beroepsonderwijs is het van belang om thematiek en aanpak met elkaar af te stemmen. Daartoe wordt aangesloten op de learning community. Dit is een netwerk van interne cultuurcoördinatoren uit het basisonderwijs en cultuurmakers/-aanbieders uit de regio.

Dit netwerk richt zich met name op kennisoverdracht, deskundigheidsbevordering en professionalisering van cultuureducatie. Als 'opdracht' wordt aan dit netwerk toegevoegd de taak om doorlopende leerlijnen te ontwikkelen in samenwerking met de cultuurcoördinatoren van het voortgezet onderwijs en docenten uit het beroepsonderwijs. De doelstelling hierbij is een verbreding van het kennisdelingsplatform en het creëren van meerjarige projecten geschikt voor primair onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs.

We versterken cultuurparticipatie door thematisch en gestructureerd aandacht te vragen voor cultuur binnen het onderwijs.

We verbinden de onderwijsniveaus binnen het Land van Cuijk door periodiek netwerkoverleg, aangestuurd vanuit de cultuuraanjager.

We vernieuwen de aandacht voor cultuuronderwijs door deze aanpak.

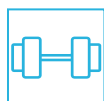
4.1.4 Cultuur in de middag

Op diverse manieren kunnen kinderen ook buitenschools gestimuleerd worden om kennis te maken met cultuur- en muziekonderwijs. Een voorbeeld daarvan is de Kunstkar of het Kidsevent.

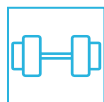
De Kunstkar laat kinderen op een laagdrempelige manier kennismaken met beeldende kunst, theater, dans en muziek. In de Kunstkar zitten materialen voor de kinderen om aan de slag te gaan, begeleid door een kunstvakdocent die de kinderen elk blok van vier weken aan de hand van een thema de wereld van de kunsten laat ontdekken.

Het jaarlijkse Kidsevent is gebaseerd op de gedachte dat kinderen co-creërs zijn van een gezamenlijke toekomst. Een volwassen vraagstuk wordt door basisschoolleerlingen beoordeeld, becommentarieerd en onbevooroordeeld en verrassend 'opgelost'.

We streven ernaar dergelijke projecten te integreren in het aanbod van het kunstencentrum, aansluitend aan schooltijden (primair en voortgezet onderwijs). De projecten worden bij voorkeur uitgevoerd op of nabij de scholen en zijn toegankelijk voor ieder kind. Zo bevorderen we de kansgelijkheid. Het buitenschools culturaanbod, inclusief Sjors Sportief/Creatief, bundelen we zowel digitaal als in het boekje.

We versterken gelijke kansen voor kinderen door hen gratis deel te laten nemen aan naschoolse culturele activiteiten.

We versterken amateurverenigingen en overige cultuuraanbieders door hen de mogelijkheid te bieden zich zichtbaar te maken via Sjors Creatief.

We verbinden kinderen door hen actief te betrekken bij cultuureducatie en muziekonderwijs. Dit bevordert het wederzijds begrip en versterkt de leefbaarheid in de wijken.

We verbinden nieuwe deelnemers en nieuw publiek door op een toegankelijke manier culturele (en sportieve) activiteiten aan te bieden.

We vernieuwen door via één website culturele activiteiten voor kinderen bekend te maken en scholen hierin te betrekken.

4.1.5 Talenten in ontwikkeling

Uit zowel de gesprekken met de stakeholders als uit de visie-avond is duidelijk naar voren gekomen dat er behoefte is aan stimulering van talentontwikkeling en talentpresentatie voor zowel jongeren als volwassenen. De inzet op talentontwikkeling komt ook duidelijk in het raadsprogramma naar voren.

Behalve talentontwikkeling binnen cursorisch aanbod is ook talentpresentatie van belang. Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden te bedenken, zoals een open podium of een andere vorm van talentenwedstrijd. Van belang hierbij is dat cultuurcoaches en het culturele veld intensief samen werken om manieren te ontwikkelen waarop talenten zich kunnen presenteren, wat zal leiden tot hun verdere ontwikkeling.

Er kan ook aansluiting gezocht worden bij Kunstbende. Dit is een creatief landelijk platform voor kinderen van 13 tot en met 19 jaar met een online en offline community voor jongeren op het gebied van dans, DJ, fashion, beeldend, film, muziek, taal, theater en meer. Jonge talenten worden begeleid in hun muzikale en/of creatieve ontwikkeling, bij een open podium of voorrondes in eigen provincie. De winnaars krijgen een talentontwikkelingstraject in de eigen categorie. Uit Kunstbende is menig landelijk bekend talent voortgekomen. Via het primair en voortgezet onderwijs, het culturele veld en het op te richten kunstencentrum wordt deelname aan talentontwikkeling én talentpresentatie actief gestimuleerd.

We versterken de mogelijkheden tot talentontwikkeling op provinciaal tot landelijk niveau door actief Kunstbende onder de aandacht te brengen bij de doelgroep.

We verbinden talenten aan professionele ontwikkelmogelijkheden.

We vernieuwen het ondersteuningsaanbod voor talenten.

4.2 Programmaliijn 2: Verenigd cultuur maken

RaboResearch heeft in 2020 een onderzoek gedaan naar het verenigingsleven. Daaruit blijkt dat inwoners die lid zijn van een vereniging meer tevreden zijn over hun sociale leven dan inwoners die geen lid zijn. Zij hebben meer mensen om zich heen die zij als vriend beschouwen, waardoor zij het leven de moeite waard vinden. Mensen die betrokken zijn bij een vereniging zijn minder eenzaam en voelen zich meer betrokken bij hun leefomgeving.

42%

van de Nederlanders is betrokken bij een vereniging

Deze mensen vinden:

...het leven meer de moeite waard...

...zijn meer betrokken bij hun directe leefomgeving...

...en zijn meer tevreden over hun sociale leven...

Maar tijdens de coronalockdown was 68 procent van hen minder vaak op de club

Nederlanders betrokken bij een vereniging voelden zich toen ook vaker eenzaam

Stadsgilde Cloveniers of Schutterye tot Grave

Fotograaf: Leonie Peeters

“Het Gilde maakt een wezenlijk onderdeel uit van de gemeenschap in Grave”

Het Cloveniersgilde van Grave staat voor handhaving, voortzetting en het uitbouwen van de tradities van de historische stad Grave. Het Gilde bestaat uit 40 weerbare mannen, in de leeftijd van 24 tot 90 jaar. Naast hen staan drie marketentsters, die een groot deel van de werkzaamheden achter de schermen op zich nemen. Hiervoor hebben zij een grote groep betrokkenen in de stad achter zich, wiens hulp wordt ingeroepen als de uitvoering van activiteiten plaatsvindt. Bijvoorbeeld in de voorbereidingen van het tweejaarlijkse Historische Spektakel, het jaarlijkse Koningsschieten of de zuurkoolavond.

Het Gilde maakt een wezenlijk onderdeel uit van de gemeenschap in Grave. Inwoners hechten aan de vaste tradities, en zien het Gilde als een vaste factor op de jaarlijkse evenementenkalender. Dit heeft impact op de sociale en maatschappelijke waarde van het Gilde als cultureel erfgoed.

Het Gilde is opgericht in 1527 door Floris van Egmond, dus officieel bijna 500 jaar oud. Sinds 1750 ontplooidde het Gilde enige tijd alleen activiteiten bij speciale gelegenheden. In 1974 werd het Gilde in ere hersteld, en op dit moment is er zelfs een wachtlijst voor nieuwe leden. “Juist omdat wij ons echt richten op de oorspronkelijke tradities en deze in ere willen houden, is dit Gilde blijkbaar erg aantrekkelijk”, aldus Leo Burgers, Oud Gewalter, Kannonier.

Tijdens de coronaperiode (2020-2021) stond het verenigingsleven sterk onder druk. Activiteiten en bijeenkomsten werden afgelast of opgeschort, terwijl juist in deze periode van afzondering eens te meer het belang van samenzijn naar voren kwam. De mens is een sociaal wezen en dat laat zich niet tegenhouden door een virus. De gemeenteraad heeft in het raadsprogramma een betrokken samenleving door ontmoeten en eigen ontwikkeling centraal gesteld. Het aanjagen en ondersteunen van het verenigingsleven wordt door hen dan ook als belangrijke opgave gezien.

Het verenigingsleven is van oudsher een sterk identiteitsbepalende pijler voor onze gemeente en medebepalend voor de leefbaarheid in de kernen. Tijdens de visie-avond deden de culturele verenigingen echter een appèl op de gemeente om hen te ondersteunen op facilitair en financieel gebied.

Daarom: ondersteunen we het (culturele) verenigingsleven vanwege hun belang voor de leefbaarheid in de kernen. Ook stimuleren we onderlinge verbindingen en inhoudelijk en/of organisatorische vernieuwingen.

Zo vertalen wij dat in de praktijk:

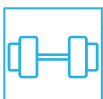
4.2.1 Cultuurcoaches voor raad en daad

Amateurverenigingen, kunstenaars en cultuurinitiatieven geven aan dat zij behoefte hebben aan ondersteuning en coaching op een breder vlak dan wat de huidige cultuuraanbieder kan bieden binnen de taakomschrijving en functieomvang. Aan advisering over werving van vrijwilligers, bestuursleden en leden, over visie- en beleidsvorming, over communicatie, PR en sponsorwerving, over financiën, wet- en regelgeving en over de huisvesting. Daarnaast zien zij meerwaarde in het leggen van verbindingen tussen de diverse (amateur)organisaties. We breiden de formatie voor cultuuraanbieder uit van 0,6 naar 1,2 fte en spreken voortaan van cultuurcoaches. Dit geeft de functie-inhoud beter weer.

Cultuurcoaches zijn de spil tussen het verenigingsleven, de gemeente en maatschappelijke organisaties. Vanuit deze functie zetten zij zich in voor interdisciplinaire samenwerking, inkoop/huur/uitruil van materialen, de organisatie van jaarlijkse gezamenlijke evenementen. Tevens zijn zij medeverantwoordelijk voor het digitale cultuurplatform en spelen zij een aanjagende rol bij talentontwikkeling. Cultuurcoaches weten zich ondersteund door KunstLoc (de provinciale uitvoeringsorganisatie voor Cultuur), door LKCA (Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst) en het Fonds voor Cultuurparticipatie.

We verbinden cultuurcoaches met maatschappelijke organisaties, gebiedsmakelaars, culturele veld en het onderwijs om inhoudelijk meerwaarde te creëren.

We versterken het culturele klimaat door advisering aan amateurverenigingen op het gebied van ledenwerving, fondsenwerving, organisatie, PR etc. en zoeken daarbij de samenwerking met deskundigen in het veld.

We vernieuwen het culturele klimaat door ruimte te bieden aan initiatieven en maatwerk te leveren bij de ondersteuning.

4.2.2 Meer voor de prijs van één (cultuurplatform)

Uit gesprekken met cultuuraanbieders, zowel amateur als professioneel, blijkt dat er dringend behoefte is aan verbinding. Ook de podia voelen die behoefte. Het is culturele organisaties vaak niet bekend wat het overige aanbod is op cultureel gebied. Ook de inwoners zijn vaak niet op de hoogte van het cultuuraanbod.

Dit vraagt om een fysiek cultuurplatform Land van Cuijk. Een netwerk waar cultuuraanbieders elkaar met enige regelmaat spreken en er gelegenheid is om zaken af te stemmen. Dit cultuurplatform wordt periodiek georganiseerd door de cultuurcoaches.

Aanvullend daarop wordt een digitaal cultuurplatform ingericht. Dit biedt de online bezoeker de mogelijkheid om via selectieopties een basiskeuze te maken in:

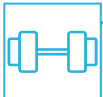
- het aanbod van de podia en jongerencentra;
- het aanbod van musea;
- het cursusaanbod van het kunstencentrum en daaronder functionerende projecten;
- het cursus- en activiteiten aanbod van amateurverenigingen;
- het aanbod op het gebied van kunst, exposities;
- het aanbod op datum en plaats;
- het ondersteuningsaanbod voor cultuurinitiatieven.

Cultuuraanbieders kunnen elkaar vinden voor eventuele samenwerking of kennisdeling. Data voor de organisatie van evenementen kunnen worden afgestemd. Een digitaal cultuurplatform vraagt onderhoud in actualiteit, eigenaarschap en betrokkenheid om tot volwaardig en actueel platform te kunnen uitgroeien.

Het Land van Cuijk kent reeds een aantal online platforms gericht op toeristisch aanbod, erfgoed, evenementen en lokaal nieuws. We oriënteren op mogelijke integratie van deze platforms, waarbij gebruiksvriendelijkheid en informatie gericht op de doelgroep leidend zijn. De coördinatie en inventarisatie van culturele activiteiten en initiatieven ligt bij het kunstencentrum.

We versterken het culturele klimaat in het Land van Cuijk én daarbuiten door via één portaal het geheel aan culturele activiteiten/initiatieven toegankelijk en bekend te maken voor een groot publiek.

We versterken het culturele veld door hen een digitaal podium te bieden voor bekendmaking en planning van hun aanbod.

We verbinden het gehele culturele aanbod door bestaande websites, initiatieven, organisaties en accommodaties te verzamelen op één digitaal platform.

We verbinden het culturele veld door het oprichten van een fysiek platform gericht op samenwerking, afstemming en kennisdeling.

We vernieuwen door de stimulering van de samenwerking van het culturele veld.

4.3 Programmalijn 3: Cultuur gepresenteerd

In deze programmalijn richten we ons op de cultuurpresentatie. Hiermee bedoelen we musea, podia, beeldende kunst en culturele evenementen. Kunst en cultuur leveren een positieve bijdrage aan de sociale samenhang en maatschappelijke betrokkenheid. Deze effecten kunnen gezien worden als de maatschappelijke waarden van cultuur. Er zijn echter ook nog vier andere waarden van cultuur te onderscheiden, zoals te zien is onderstaande figuur (Marlet 2011).

1. De gebruikswaarde is de extra bereidheid van mensen om te betalen voor het genot en geluksgevoel dat ze ervaren als ze gebruikmaken van kunst en cultuur, bovenop de feitelijke prijs.
2. De bestaanswaarde is het belang dat mensen hechten aan het simpele feit dat Nederland een kunstcollectie bezit en ander cultureel erfgoed heeft, zonder dat ze daar zelf gebruik van hoeven te maken.
3. De economische waarde is de waarde die de culturele sector via export en toerisme toevoegt aan de Nederlandse economie.
4. Bij de sociale waarde gaat het om de positieve effecten die van kunst en cultuur kunnen uitgaan op bijvoorbeeld gezondheid, onderwijs, leefbaarheid en veiligheid.
5. De optiewaarde gaat ervan uit dat mensen anticiperen op de positieve effecten van kunst en cultuur. Die optiewaarde uit zich bijvoorbeeld in de bereidheid om meer te betalen voor een huis in de buurt van kunst en cultuur.

Bovengenoemde waarden worden ook wel de maatschappelijke waarden van cultuur genoemd. In zijn onderzoek concludeert Marlet (2011) dat de totale maatschappelijke waarde van de cultuursector hoger is dan de maatschappelijke kosten. Voor podiumkunsten is de optiewaarde verreweg de grootste waarde, terwijl voor musea ook de economische waarde van belang is. Bij culturele evenementen spelen zowel de optiewaarde als de economische waarde een rol.

De belangrijke maatschappelijke waarde van kunst en cultuur is ook duidelijk naar voren gekomen uit de enquête onder de inwoners. Een meerderheid van de respondenten vindt de aanwezigheid van kunst- en cultuurvoorzieningen belangrijk bij een eventuele verhuizing (optiewaarde). Respondenten geven aan het huidige aanbod in het Land van Cuijk te beperkt te vinden en niet voldoende toegankelijk te vinden. Men mist vooral kleinschalige festivals, musea, moderne kunst en galerieën.

Stakeholders uit de beeldende kunst wensen meer expositieruimte. Ook werd gepleit voor een sterke profilering van het algehele cultuuraanbod.

Al het voorgaande leidt tot de behoefte om kunst en cultuur te presenteren aan het publiek. In deze programmalijn geven we de gelegenheid om te presenteren én de gelegenheid om van het gepresenteerde te genieten.

Daarom: stimuleren we (innovatieve) manieren om cultuur in de breedste zin van het woord te kunnen presenteren voor een inclusief publiek, waarbij oog voor het historische en het vernieuwende aspect de pijlers zijn.

Verbinden met kunst

“Kunst in de openbare ruimte kan mensen verbinden”

Als je binnenkomt in de tuin van Juul Baltussen, waan je je in een sprookje. Met zijn veelal surrealistische beelden creëert hij een magisch realistische sfeer. Werken zonder geweld en vaak met een knipoog. Ieder werk heeft een eigen verhaal, en aan zijn werken gaat dan ook een uitgebreide voorstudie vooraf. Hij werkt in opdracht, maar maakt ook veel eigen werk. Zo zijn hobby en werk met elkaar verweven.

De gemeente heeft in zijn ogen een belangrijke rol als het gaat om kunst in de buitenruimte. “Door kunst in de openbare ruimte te stimuleren, creëer je een ontmoetingsplek, waar je mensen met elkaar in verbinding kunt brengen.” Baltussen wordt regelmatig gevraagd voor het realiseren van kunst in de openbare ruimte, en dan gaat hij met inwoners in gesprek. “Hierdoor krijg ik een goed beeld van de locatie, de inwoners en wat er speelt. Als het kunstwerk klaar is, geeft het vaak veel gespreksstof voor iedereen die het werk bekijkt.” Voor de kernen van de voormalige gemeente Sint Anthonis maakte hij bijvoorbeeld een bijzonder kunstwerk van elk watertappunt. Elk werk heeft een nauwe link met de kern en de geschiedenis van die kern. Door middel van een fietsroute zijn alle watertappunten met elkaar verbonden.

Baltussen ziet veel mogelijkheden om meer samen te werken met andere kunstenaars in de gemeente Land van Cuijk. Zo kent de kunstkring Sint Anthonis steeds meer leden, die uit andere kernen komen. “We kunnen veel leren van elkaar, je ontmoet andere kunstenaars en kunt nieuwe ideeën opdoen”.

Zo vertalen wij dat in de praktijk:

4.3.1 Musea, zo gek nog niet!

De gemeente Land van Cuijk kent diverse musea en museale voorzieningen. Enkele musea worden professioneel geëxploiteerd. De meeste musea en presentatievoorzieningen zijn vrijwilligersorganisaties. De voorzieningen zijn grotendeels gericht op erfgoed. In het Land van Cuijk is één particuliere voorziening gericht op de presentatie van kunst. Hier wordt tevens de mogelijkheid geboden voor 'artists in residence' om er thematisch of vrij werk te maken. Verder zijn er enkele expositieruimtes, zoals in het voormalige gemeentehuis in Sint Anthonis (in oprichting) en Galerie (B&B) De Kemp in Vortum-Mullem en de Beeldentuin in Cuijk. De gemeente kent echter ook tal van professionele kunstenaars en toptalenten binnen fashion, design, beeldende kunst en film. Door het gebrek aan professionele presentatiemogelijkheden hebben zij niet de gelegenheid zich te presenteren op hun geboortegrond, terwijl dit juist als voorbeeld kan dienen voor lokale talenten en makers.

Erfgoedmusea weerspiegelen de identiteit van het Land van Cuijk én kunnen een podium bieden aan talentvolle kunstenaars via kruisbestuivingen. De aanwezigheid van zich sterk profilerende professionele musea met een aansprekende collectie is van economisch toegevoegde waarde voor het vestigingsklimaat en het toerisme.

De behoeften van genoemde organisaties liggen op het gebied van huisvesting, collectievorming, digitalisering, programmering, aanbod, marketing, presentatie, maar ook op het gebied van werving van vrijwilligers en medewerkers. Bovendien voelen lokale musea de behoefte tot verbinding, groei en innovatie.

Wanneer we kijken naar het museaal aanbod in de gemeente Land van Cuijk, zien we dat dit in de kern Boxmeer achterblijft qua aanbod in vergelijking met de overige kernen.

Dit vraagt:

- een nadere oriëntatie op de specifieke behoeften en wensen van musea, presentatie-instellingen en particuliere initiatieven op het gebied van accommodatie, professionalisering, collectievorming en crossmediale innovatie.
- actieve koppeling met het digitale cultuurplatform;
- stimulering van de onderlinge samenwerking om de museale meerwaarde voor het Land van Cuijk te vergroten;
- oriëntatie op fondsenwerving en externe deskundigheid;
- specifieke aandacht voor het museaal aanbod in de kern Boxmeer.

We versterken het culturele bewustzijn bij inwoners en bezoekers van het Land van Cuijk, door samenwerking tussen musea te stimuleren voor een sterkere profilering van de aanwezige museale parels.

We verbinden historische en heemkundeverenigingen met historische musea, ter versterking van de cultuurhistorische identiteit. Bovendien stimuleren we de samenwerking met professionele hedendaagse kunstenaars, met een focus op beeldend kunstenaars die hun oorsprong hebben in het Land van Cuijk.

We vernieuwen het museale aanbod op deze manier.

4.3.2 Licht uit, spot aan!

Het Land van Cuijk kent een aantal podia, wisselend in grootte, aanbod, programmering en doelgroep. Het aanbod is breed en varieert van klassieke muziek tot popmuziek, van toneel tot cabaret en van amateur tot professioneel. Het aanbod in frequentie varieert van wekelijks of dagelijks tot eenmaal per kwartaal of zelfs jaarlijks, afhankelijk van de organisatiegrootte en mate van professionaliteit. De meeste podia drijven op vrijwilligerskrachten. Bij de grotere podia (theaters) in Cuijk en Boxmeer werken ook beroepskrachten.

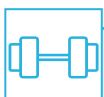
Podia zijn, evenals expositieruimtes, locaties waar talenten zich presenteren. Podia vormen een verbindende schakel in talentontwikkeling, cultuureducatie en amateurkunst.

Uit de stakeholdersgesprekken is gebleken dat lokale podia behoefte hebben aan samenhang, afstemming, (gezamenlijke) profilering en onderlinge ondersteuning. Bovendien zien zij een rol voor zichzelf weggelegd in educatie en verwachten zij een efficiëncyslag te kunnen maken door gezamenlijke inkoop, faciliteiten, specialistische kennis en public relations. De aanwezigheid van een poppodium en festivals wordt sterk gemist, zo blijkt uit de enquête. Hier wordt bedoeld op een locatie specifiek ter stimulering van de popcultuur in en voor het Land van Cuijk. Binnen de grenzen van het Land van Cuijk bevindt zich geen specifiek podium dat recht doet aan de strekking van een poppodium. Hier ligt nadrukkelijk een kans om een jongere doelgroep aan te spreken.

Het Land van Cuijk herbergt veel muzikaliteit. Enerzijds uit zich dat via de georganiseerde verenigingen. Anderzijds komt dit tot uiting in zelf geformeerde samenstellingen, muziekgroepen of bands. Uit veldonderzoek is gebleken dat er behoefte is aan repetitieruimte voor lokale bands. De gemeente wil een aanjagende rol spelen bij de versterking en innovatie van de Land van Cuijkse bands en podia en hen ondersteunen met raad en daad.

Dit vraagt:

- (tijdelijk) faciliteren van een netwerkoverleg tussen podia, met focus op inkoop en afstemming van het programma-aanbod, inzet van vrijwilligers en uitruil van technisch personeel;
- actieve koppeling met het digitale cultuurplatform;
- ondersteuning in accommodatievraagstukken;
- onderzoek naar de haalbaarheid van een poppodium;
- facilitering van oefenruimtes voor lokale bands;
- stimulering van de samenwerking met/tussen jongerencentra.

We versterken de podiumcultuur door in te zetten op een grotere variatie voor een bredere doelgroep.

We verbinden door onderlinge afstemming en samenwerking tussen podia te stimuleren

We vernieuwen het programma aanbod door gelegenheid te bieden voor popcultuur en festivals.

4.3.3 Beeldende kunst op een voetstuk

Het aantal inwoners dat zich in enige mate – al dan niet professioneel – bezighoudt met de totstandkoming van beeldende kunst is groot. Zij presenteren zich in onder andere de Beeldentuin in Cuijk, kunstroutes in diverse kernen, het Kunstdorp Sint Anthonis en de in wording zijnde expositieruimte in het voormalige gemeentehuis in Sint Anthonis. De gemeente subsidieert deze presentatiemogelijkheden. De regio heeft ook diverse landelijke en internationaal bekende beeldende kunstenaars voortgebracht, al dan niet zich presenterend in de regio.

Atelier- en expositieruimte

Uit veldonderzoek is gebleken dat er behoefte is aan atelier- en expositieruimtes. Dit is ook gesignaleerd in het landelijk cultuurbeleid. Hiertoe worden vastgoedeigenaren en kunstenaars met elkaar in verbinding gebracht. Atelier- en expositieruimte kan onder andere gevonden worden in pop-up locaties of via de (tijdelijke) invulling van leegstaande winkel- of bedrijfspanden, leegstaande schoollokalen of gemeenschapsaccommodaties.

Kunst in de openbare ruimte

De aanwezigheid van kunst in de openbare ruimte draagt bij aan de ruimtelijke kwaliteit en beleving van een gebied. Inwoners kunnen zich ermee identificeren. In het hele land zijn hiervan voldoende voorbeelden te vinden. Murals op blinde muren, skateramps of tunnels kunnen specifieke (historische) situaties uit een specifieke woonwijk tonen.

Kunstobjecten visualiseren voormalige of nieuwe inrichtingen van de openbare ruimte, denk aan kenmerkende bedrijvigheid versus inbreiding of uitbreiding van een industriegebied of woonwijk. Kunst in de openbare ruimte heeft een verbindende werking wanneer het wijkgericht wordt aangepakt. Binnen Community Art bedenken en maken wijkbewoners samen een kunstwerk dat past bij hun leefomgeving.

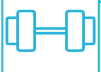
Een veel gebruikte manier om kunst in de openbare ruimte te garanderen is de 1% regeling.

De 1% regeling voor beeldende kunst in de openbare ruimte houdt in dat bij nieuwbouw, verbouw of koop van gemeentelijk vastgoed of bij ontwikkelprojecten door of in opdracht van de gemeente Land van Cuijk, kunst zichtbaar wordt toegepast in de openbare ruimte (buiten). De regeling geldt als de totale bouwkosten hoger zijn dan € 1.000.000,-.

Voor financiering hanteren we:

1. De 1%-regeling om kunstuitingen in de openbare ruimte behorend bij een gemeentelijk bouw- of infraproject mogelijk te maken. Dit is de basis en wordt toegepast bij nog te ramen nieuwe projecten. Daarnaast is financieel maatwerk mogelijk voor bijzondere of grote projecten.
2. Is kunst niet gekoppeld aan een gemeentelijk bouw- of infraproject, maar komt het tot stand op grond van een specifiek initiatief, dan is er in beginsel geen budget beschikbaar vanuit de 1%-regeling. De projecten moeten dan op een andere manier gefinancierd worden.

Bij gemeentelijke bouw- en infraprojecten zijn de kosten van de 1%-regeling voor de gemeente. Bij initiatieven door andere, niet zijnde gemeentelijke partijen, zijn de kosten van de regeling voor de andere partij. Beleidsregels verbonden aan bouw- en ontwikkelprojecten garanderen de toepassing van deze 1%-regeling. Dit wordt meegenomen in de aanbesteding. Voor de artistieke beoordeling wordt een kunstadviescommissie ingesteld.

We versterken de ruimtelijke kwaliteit en beleving van gebieden door de realisatie van kunstwerken in de openbare ruimtes. Door de hernieuwde uitvoering van de 1% regeling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

We verbinden vastgoedeigenaren met kunstenaars om hen te helpen bij het vinden van atelier- en presentatieruimtes.

We vernieuwen het aanbod door de realisatie van kunstwerken in de openbare ruimte vanuit de 1%-regeling.

4.3.4 Cultuur ligt op straat

Anders dan materieel erfgoed (gebouwen, objecten, documenten en monumenten) is immaterieel erfgoed een levende en dynamische vorm van erfgoed die zich aanpast aan en verandert in de tijd. Erfgoed vormt de basis van de lokale cultuur en cultuuruitingen.

Uitingen van immaterieel erfgoed zijn onder andere de Metworstrennen, De Vaart processie, de Vierdaagsefeesten en het Historisch Spektakel. We ondersteunen dergelijke evenementen omdat zij van waarde zijn voor de leefbaarheid in de kernen. Het verenigingsleven is hier sterk bij betrokken. Zonder de vele vrijwilligers zijn dergelijke evenementen onmogelijk. Evenementen hebben een sociaal maatschappelijke werking in het kader van het tegengaan van eenzaamheid en het bevorderen van sociale inclusie. Het verbindt de gemeenschap die het beoefent en zich er mee identificeert. Bovendien hebben evenementen een sterke toeristische en economische waarde.

Dit is de reden dat de gemeente zich inzet om bestaande activiteiten en evenementen te behouden en bovendien nieuwe evenementen en festivals (daar waar het tegemoet komt aan de criteria binnen het Cultuurfonds) stimuleert.

Beleidsmatig vindt er afstemming plaats met het evenementenbeleid dat in 2024 wordt opgesteld. Doelstelling van het evenementenbeleid is criteria op te stellen om te kunnen beoordelen wat onder de definitie van een evenement valt, welk evenement imago-versterkend is voor het Land van Cuijk en dus gefaciliteerd en/of gesubsidieerd worden. Het gaat hier om bestaande en nieuwe evenementen. De basis voor subsidiëring en facilitering is afhankelijk van de doelstelling van de activiteit. Hier ligt ook een koppeling met het Cultuurfonds.

We versterken culturele en historische evenementen in de buitenlucht door deze te faciliteren met hand- en spandiensten.

We verbinden bestaand publiek aan nieuw publiek, inwoners en bezoekers die normaliter niet met kunst/cultuur in aanraking komen, door in de subsidieverstrekking specifiek te toetsen op voorstellen waarop nieuw publiek kan worden bereikt.

We vernieuwen door ruimte te bieden voor de organisatie van nieuwe festivals en evenementen, daar waar het zich richt op nieuw publiek.

4.4 Programmaliijn 4: Steuntje in de rug

Uit het raadsprogramma is duidelijk naar voren gekomen dat kansengelijkheid een belangrijke pijler is in onze gemeente. Daarnaast komt uit de landelijke trends naar voren dat er aandacht moet zijn voor diversiteit en inclusie en zijn hiervoor aparte codes ontwikkeld. Ook wordt kunst en cultuur steeds meer ingezet als middel om maatschappelijke thema's te belichten. In deze programmaliijn worden verschillende actiepunten toegelicht die een 'steuntje in de rug' bieden om te zorgen voor een meer divers en inclusief cultuuraanbod in onze gemeente.

Daarom: stimuleren we projecten kansengelijkheid onder (receptieve en actieve) cultuurdeelname te bevorderen en daarmee een divers publiek te bereiken en vergroten we de maatschappelijke betrokkenheid.

"Kennis over onze gedeelde Moluks Nederlandse geschiedenis mag niet uit het collectief geheugen verdwijnen"

Molukse geschiedenis

Binnen de activiteiten van werkgroep Bersama ('samen') Cuijk is kennisversterking de rode draad. Kennis over de gedeelde Moluks Nederlandse geschiedenis en de lessen die daaruit kunnen worden getrokken. "Het is een ingewikkelde geschiedenis met verschillende perspectieven. Het is belangrijk dat mensen weten waarom de eerste Molukkers in 1951 naar Nederland zijn gebracht. Het is een gemis dat dit niet veranderd is in de Nederlandse samenleving" verzucht Max Maselaman.

De werkgroep begon met het faciliteren van een reizende tentoonstelling en een filmpje om op te roepen tot het herijken van het onderwijscurriculum. Bersama Cuijk hielp mee om het belang van grafrechten en een Moluks monument onder de aandacht te brengen. "Inmiddels zien we dat onze inspanningen zijn vruchten afwerpt. We ontvangen in de expositie (Grotestraat 26) regelmatig bezoekers, waaronder klassen, groepen en passanten. Er ontstaat steeds meer inzicht in de komst van Molukse gezinnen naar Cuijk, zo'n zestig jaar geleden" vertelt Myrna Groenink-Mastail.

Het educatiewerk in Cuijk dient als voorbeeld binnen het project dat Myrna met erfgoed specialist Nanneke Wigard is gestart. Bij de landelijke kennisbank genaamd "Molukse voetstappen" kan iedereen gratis lesmateriaal vinden en informatie over verrijking en herijking van bestaand lesmateriaal, bijscholing en (junior) kenniscolleges. In de tuin van de Paters Oblaten staat het Moluks monument "Hidup" ('leven'). Als eerbetoon aan de eerste Molukse gezinnen in Cuijk. "Wij hebben veel geleerd van de strijdkracht en veerkracht van onze (voor) ouders", zeggen Max en Myrna eensgezind.

Zo vertalen wij dat in de praktijk:

4.4.1 Kansengelijkheid

Om deelname aan sport en cultuur voor mensen met een lager inkomen toegankelijk te maken, zijn er ondersteuningsinitiatieven op landelijk en gemeentelijk niveau. Op landelijk niveau is er de Stichting Leergeld, het Jeugdfonds Sport & Cultuur en het Volwassenenfonds Sport & Cultuur. Middels de gemeentelijke reductieregeling wordt deelname aan culturele activiteiten toegankelijk gemaakt voor zowel volwassenen als kinderen.

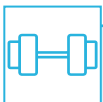
Vanuit het gemeentelijk Actieplan 'Op weg naar bestaanszekerheid' wordt ingezet op kansenvergroting voor kinderen om (langdurige) armoede te doorbreken. In afstemming met Stichting Leergeld Land van Cuijk wordt een Kindpakket ontwikkeld, waarbinnen alle ondersteuningsmogelijkheden voor kinderen zijn opgenomen. Deelname aan sport en/of cultuur zal ook onderdeel zijn van het Kindpakket. Hiermee vervalt de bijdrage voor kinderen vanuit de reductieregeling. Na implementatie van het Kindpakket komen kinderen niet meer in aanmerking voor de reductieregeling. De reductieregeling blijft voor volwassenen wel beschikbaar.

De Reductieregeling voor volwassenen houdt in dat mensen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm een tegemoetkoming kunnen krijgen in de kosten van:

- lidmaatschap voor sportvereniging, ouderenorganisatie, zangvereniging, etc.
- abonnement voor krant, tijdschrift, bibliotheek, etc.
- entree voor zwembad, theater, bioscoop, musea, etc.
- cursusgeld voor muziekonderwijs, hobbyclub, etc.

De vergoeding is € 186 per jaar per persoon

Ook via de nota 'Kansrijk opgroeien' wordt actief ingezet op kansengelijkheid. Er is extra aandacht voor jeugd die moeilijk te bereiken is en er zullen meer voorzieningen gefaciliteerd worden op de plekken waar de kansen voor kinderen laag zijn. Cultuurparticipatie speelt hierin een belangrijke rol en er zal actief samengewerkt worden met het lokale aanbod van verenigingen en andere partijen.

We versterken cultuurparticipatie door het financieel toegankelijk te maken.

We verbinden cultuur met maatschappelijke thema's.

We vernieuwen het ondersteuningspakket voor kansarmen.

4.4.2 Gemeentelijk Cultuurfonds

In het land van Cuijk onderkennen wij diverse maatschappelijke situaties die cultuurparticipatie in de weg kunnen staan. Hierbij kan gedacht worden aan armoede, eenzaamheid, laaggeletterdheid, onbekendheid met de Nederlandse cultuur, onbekendheid met het culturele aanbod, gezondheidsissues, jeugd- en jongerenproblematiek, et cetera.

Binnen het Cultuurfonds stimuleren wij culturele initiatieven waarbij ook aandacht wordt geschonken aan één of meer voornoemde maatschappelijke thema's en de bevordering van deelname aan culturele activiteiten door betreffende doelgroepen.

We zetten in op kanscreatie, verbinding, diversiteit en inclusie.

Binnen de regeling stimuleren we initiatiefnemers tot samenwerking en/of co-creatie met partners binnen het bedrijfsleven, verenigingsleven, stichtingen, onderwijs en/of sociaal maatschappelijk organisaties. Dit wordt vormgegeven binnen de op te stellen nadere regels voor het Cultuurfonds Land van Cuijk.

We versterken de sociale cohesie door initiatieven te subsidiëren die kansen creëren voor inclusie, diversiteit en verbinding.

We verbinden zowel onze inwoners als verschillende culturele en maatschappelijke partners door hen actief te betrekken bij culturele activiteiten (nieuw publiek).

We vernieuwen het cultuuraanbod door een impuls te geven middels de genoemde thema's.

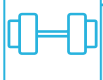
4.4.3 Gemeentelijke Makersregeling

Een maker is een natuurlijk persoon die zich beroepsmatig bezighoudt met de ontwikkeling, productie, beoefening of presentatie van kunst en cultuur. Met een maker wordt veelal een jonge talentvolle cultuurmaker.

De voormalige gemeente Boxmeer steunde makers in hun professionele ontwikkeling via de gemeentelijke makersregeling, met cofinanciering vanuit het Impulsgeldenprogramma van de Provincie Noord-Brabant.

Het Impulsgeldenprogramma houdt echter per 2024 op te bestaan. Dit programma wordt opgevolgd door een nieuw te formuleren programma, dat naar verwachting medio 2024 gerealiseerd zal worden.

Voortzetting van een vorm van ondersteuning aan jonge talentvolle makers zal worden onderzocht binnen de mogelijkheden van dit nog nieuw te formuleren programma.

We versterken de positie van lokale makers door financiële ondersteuning, mits aantoonbaar aangewend voor de professionele ontwikkeling van de maker.

We verbinden makers met disciplines die hen kunnen ondersteunen bij het bereiken van hun artistieke doel.

We vernieuwen door innovatief aanbod te stimuleren door makers de ruimte te geven en te ondersteunen in hun ontwikkeling.

4.4.4 Harmonisatie van subsidies

Culturele organisaties in onder anderen de categorieën kunst, muziek, dans, toneel, zang, carnaval, immaterieel erfgoed (gilden en heemkundekringen) worden jaarlijks gewaardeerd en ondersteund met subsidies. De subsidieregelingen variëren per voormalige fusiegemeente. Deze moeten geharmoniseerd worden. De 'harmonisatieslag' is zowel qua grondslagen als in concrete vertaling voor het culturele veld nader uitgewerkt in de 'Nota harmonisatie Cultuursubsidies 2024 en volgende jaren'.

Overige ondersteuning

Naast deze subsidie ondersteunen wij verenigingen en initiatieven door:

- facilitering: investeren in gebouwen, hand- en spandiensten, sponsoring van evenementen en verstrekken van evenement-ondersteunende materialen zoals dranghekken;
- incidentele subsidies voor nieuwe initiatieven;
- cultuurprijzen.

5. Uitvoeringsprogramma

Het uitvoeringsprogramma laat de prioritering zien van de uitvoering van voorgenoemde programmaliijnen en de daarbij behorende actiepunten. Tevens bieden we inzicht in de voorgestane samenwerkingspartners en het te bereiken resultaat.

PROGRAMMALIJN 1: De jeugd, onze culturele toekomst				
Actie	Resultaat	Instrumenten (hoe)	Samenwerkingspartners	Planning
Opzetten kunstencentrum	<p>Het kunstencentrum wordt een culturele basisvoorziening, waarin een actieve samenwerking wordt gezocht met het culturele- en onderwijsveld. Doel is om het culturele klimaat te versterken en vernieuwen, talentontwikkeling te stimuleren en sociale cohesie te bevorderen.</p> <p>Een kunstencentrum draagt bij aan de cognitieve ontwikkeling en maatschappelijke betrokkenheid van kinderen.</p>	Conform opzet businesscase	<ul style="list-style-type: none"> Vakdocenten Decentrale locaties Culturele veld Onderwijsveld Cultuurcoaches Combinatiefunctionarissen Maatschappelijke organisaties 	<p>Start voorbereiding oktober 2023</p> <p>Start cursorisch aanbod augustus 2024</p>
Actie	Resultaat	Instrumenten (hoe)	Samenwerkingspartners	Planning
Regeling Cultuureducatie met kwaliteit (CMK 3) verlengen	De culturele ontwikkeling van het kind staat centraal en de kanselijkheid wordt vergroot. Het programma <i>Cultuureducatie met Kwaliteit</i> zorgt ervoor dat cultuureducatie een onmisbaar onderdeel wordt van het lesaanbod in het onderwijs.	De verschillende combinatie-functionarissen zorgen voor een divers aanbod van kunst- en cultuureducatie op het primair onderwijs en voor verbinding met het buitenschoolse aanbod.	<ul style="list-style-type: none"> Combinatiefunctionarissen Culturele veld Cultuurcoaches Kunstencentrum Interne cultuurcoördinatoren primair onderwijs 	<p>Continuering inzet m.i.v. 2024.</p> <p>Harmonisatie bedragen m.i.v. 2025</p>
Actie	Resultaat	Instrumenten (hoe)	Samenwerkingspartners	Planning
Ontwikkelen netwerkaanpak voor doorlopende cultuureducatie in het onderwijs	Thematische en gestructureerde aandacht voor cultuureducatie door afstemming en integraliteit in het onderwijs. Cultuurcoaches zorgen voor een structurele borging van cultuureducatie in het gehele onderwijsveld.	Aansluiten bij de 'learning community'. Dit netwerk van interne cultuurcoördinatoren uit het primair onderwijs en cultuurmakers/-aanbieders uit de regio gaat werken aan de ontwikkeling van doorlopende leerlijnen.	<ul style="list-style-type: none"> Interne cultuurcoördinatoren primair onderwijs Cultuurcoördinatoren voortgezet onderwijs Docenten beroeps-onderwijs Cultuurcoaches Kunstencentrum 	2024

Actie	Resultaat	Instrumenten (hoe)	Samenwerkingspartners	Planning
Voorzien in integraal buitenschools cultuur-aanbod.	Kanselijkheid tussen kinderen wordt vergroot, de positie van amateurverenigingen en andere cultuur-aanbieders versterkt en de sociale cohesie bevordert. Ook wordt er nieuw publiek en nieuwe deelnemers gewonnen.	Voortzetting bestaande en ontwikkelen nieuwe projecten en inzet Sjors Sportief/Creatief om buitenschools cultuuraanbod voor kinderen te stimuleren. Ontwikkeling overzichtelijke website waarop alle culturele activiteiten voor kinderen te vinden zijn.	<ul style="list-style-type: none"> • Interne cultuur-coördinatoren primair onderwijs • Combinatie-functionarissen • Cultuurcoaches • Kunstencentrum • Buitenschoolse opvang 	2024
Actie	Resultaat	Instrumenten (hoe)	Samenwerkingspartners	Planning
Talentontwikkeling	De mogelijkheden voor talentontwikkeling bij kinderen worden versterkt, de talenten worden verbonden aan professionele ontwikkelmogelijkheden en het culturele aanbod wordt vernieuwd.	Talentontwikkeling stimuleren door bijvoorbeeld het opzetten van een 'open podium' of het initiëren van andere talentenwedstrijden. Daarnaast het stimuleren van aansluiting bij Kunstbende.	<ul style="list-style-type: none"> • Onderwijsveld • Culturele veld • Cultuurcoaches • Kunstencentrum 	2026

PROGRAMMALIJN 2: Verenigd cultuur maken

Actie	Resultaat	Instrumenten (hoe)	Samenwerkingspartners	Planning
Uitbreiding formatie cultuurcoaches (voorheen cultuuraanjager)	Het versterken van de spilfunctie tussen verenigingsleven, gemeente en maatschappelijke organisaties versterken. De adviserende en aanjagende rol van de cultuurcoach wordt uitgebreid.	Uitbreiding functie huidige cultuuraanjager (voortaan cultuurcoach genoemd) naar 1,2 fte.	Niet van toepassing	2024
Actie	Resultaat	Instrumenten (hoe)	Samenwerkingspartners	Planning
Ontwikkelen cultuurplatform (fysiek en digitaal)	Stimuleren van de samenwerking en kennisdeling in het culturele veld door een fysiek platform. Door een digitaal cultuurplatform wordt het gehele cultuuraanbod gebundeld en op één plek gepresenteerd aan de inwoners. Dit zorgt voor overzichtelijkheid en door promotie van het aanbod wordt het culturele klimaat versterkt.	Zowel het fysieke als het digitale cultuurplatform wordt opgericht en mede onderhouden door de cultuurcoaches.	<ul style="list-style-type: none"> • Cultuurcoaches • Culturele veld • Onderwijsveld • Kunstencentrum • Goei Leven • Visit Land van Cuijk 	2024

PROGRAMMALIJN 3: Cultuur gepresenteerd

Actie	Resultaat	Instrumenten (hoe)	Samenwerkingspartners	Planning
Onderzoek naar mogelijkheden verdere professionalisering musea	Een sterkere profilering van de museale parels naar de buitenwereld en het bevorderen van het culturele bewustzijn onder onze inwoners. Ook wordt de onderlinge samenwerking tussen musea bevorderd.	Nader onderzoek naar de specifieke behoeften en wensen van musea, actieve koppeling met het cultuurplatform, stimulering van de onderlinge samenwerking, oriëntatie op fondsenwerving en deskundigheid en specifieke aandacht voor het aanbod in Boxmeer.	<ul style="list-style-type: none"> • Musea • Cultuurcoaches • Culturele veld • Kunstencentrum 	2026
Versterking en innovatie podia	Vernieuwing in het programma en het stimuleren van onderlinge afstemming en samenwerking, waardoor een bredere doelgroep bereikt kan worden.	Faciliteren van een netwerkoverleg tussen podia, actieve koppeling met het digitale en fysieke cultuurplatform, ondersteuning in accommodatievraagstukken.	<ul style="list-style-type: none"> • Culturele veld • Cultuurcoaches • Kunstencentrum 	2025
Onderzoek haalbaarheid poppodium	Inzicht in de mogelijkheden voor het realiseren van een poppodium.	Marktonderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Culturele veld / podia • Cultuurcoaches • Afdeling vastgoed gemeente • Particuliere (vastgoed)partijen 	2027
Facilitering oefenruimtes lokale bands	Lokale bands worden ondersteund in hun ontwikkeling door oefenruimtes te faciliteren.	Het in contact brengen van vastgoedeigenaren met kunstenaars zodat nieuwe initiatieven kunnen ontstaan.	<ul style="list-style-type: none"> • Culturele veld • Cultuurcoaches • Afdeling vastgoed gemeente • Particuliere (vastgoed)partijen • Kunstencentrum 	2026

Actie	Resultaat	Instrumenten (hoe)	Samenwerkingspartners	Planning
Onderzoeken atelier- en presentatie-ruimte	Nieuwe mogelijkheden van atelier- en presentatie-ruimtes.	Het in contact brengen van vastgoedeigenaren met kunstenaars zodat nieuwe initiatieven kunnen ontstaan.	<ul style="list-style-type: none"> • Culturele veld • Cultuurcoaches • Afdeling vastgoed gemeente • Particuliere (vastgoed)partijen • Kunstencentrum 	2025
Actie	Resultaat	Instrumenten (hoe)	Samenwerkingspartners	Planning
Invoeren 1% regeling kunst openbare ruimte	Een vast percentage aan beeldende kunst in de openbare ruimte en presentatieruimte voor beeldend kunstenaars. Er wordt een positieve bijdrage geleverd aan de ruimtelijke kwaliteit en beleving van een gebied.	Nadere subsidie-regels opstellen met betrekking tot percentageregeling kunst in de openbare ruimte.	<ul style="list-style-type: none"> • Kunstadvies-commissie • Culturele veld • Afdeling juridische zaken gemeente 	2026
Actie	Resultaat	Instrumenten (hoe)	Samenwerkingspartners	Planning
Ondersteuning en stimulering evenementen	Nieuw publiek aanboren door bestaande evenementen te versterken en nieuwe evenementen te stimuleren. Evenementen zorgen voor verbinding en leefbaarheid in de kernen en hebben tevens een sterke toeristische en economische waarde.	Bestaande evenementen kunnen worden gecontinueerd door deze te faciliteren met hand- en spandiensten. Beleidsmatig vindt er afstemming plaats met het evenementenbeleid dat in 2024 wordt opgesteld.	<ul style="list-style-type: none"> • Culturele veld • Cultuurcoaches • Kunstencentrum • Cultuurfonds • Afdeling toerisme en recreatie gemeente 	2025
PROGRAMMALIJN 4: Steuntje in de rug				
Actie	Resultaat	Instrumenten (hoe)	Samenwerkingspartners	Planning
Instellen Gemeentelijk Cultuurfonds	Het bereiken van nieuwe doelgroepen en meer verbinding onder inwoners. Het onder de aandacht brengen van maatschappelijke thema's.	Nadere subsidieregels opstellen met betrekking tot het Gemeentelijk Cultuurfonds.	<ul style="list-style-type: none"> • Culturele veld • Cultuurcoaches • Kunstencentrum 2.0 • Onderwijsveld • Maatschappelijke organisaties • Afdeling juridische zaken gemeente 	2025
Actie	Resultaat	Instrumenten (hoe)	Samenwerkingspartners	Planning
Deelname provinciale Makersregeling	Talentede makers blijven binnen de gemeente en waardoor het culturaanbod wordt versterkt.	Nadere subsidieregels opstellen met betrekking tot de Makersregeling.	<ul style="list-style-type: none"> • Culturele veld • Cultuurcoaches • Kunstencentrum • Kunstloc • Afdeling juridische zaken gemeente 	2025

Actie	Resultaat	Instrumenten (hoe)	Samenwerkingspartners	Planning
Harmonisatie subsidies	Eenduidigheid en gelijkheid creëren in het behandelen van subsidieaanvragen.	Nadere subsidie-regels (inclusief overgangsre-geling) opstellen met betrekking tot de harmonisatie.	<ul style="list-style-type: none"> • Culturele veld • Afdeling juridische zaken gemeente 	Vaststelling nadere regels oktober 2023 Implementatie 2024

6. FINANCIËN

In dit hoofdstuk zijn de financiële consequenties van de realisatie van deze cultuurnota in beeld gebracht. In paragraaf 6.1 is de structurele budgetvraag per programmalijn weergegeven en in paragraaf 6.2 zijn de financiële consequenties voor de meerjarenbegroting op basis van het gefaseerde uitvoeringsprogramma uitgewerkt.

6.1 Budgetvraag per activiteit/programma

De structurele kosten van de activiteiten per programma zijn vertaald in onderstaand financieel overzicht. Hierin zijn tevens de al beschikbare, aan de activiteit gerelateerde dekkingsmiddelen opgenomen alsmede de resterende budgetvraag. Dit geeft het volgende beeld:

PROGRAMMALIJN 1			
Begroting		Dekking	
Kunstencentrum overhead	290.000	Budgetten muziekonderwijs/kunstzinnige vorming	245.055
Kunstencentrum cursorisch onderwijs	360.000	Ruimte binnen post cultuurpresentatie	1.800
Kunstencentrum onvoorzien	10.000	Budgetvraag	413.145
Totaal	660.000	Totaal	660.000
Voortz. + harmonisatie Cultuureducatie met Kwaliteit	144.400	Huidig budget cmk	57.535
		Bijdrage Kunstloc Cultuureducatie met Kwaliteit	72.200
		Budget harmonisatie	14.665
Totaal	144.400	Totaal	144.400
Voortzetting + uitbreiding (na)schoolse activiteiten	176.100	Huidig budget combinatiefuncties cultuur	139.200
Netwerkaanpak po/vo/mbo	2.000	Budget meedoen zonder zorgen	30.000
Totaal	178.100	Totaal	178.100
Talentontwikkeling/open podium	11.500	Budgetvraag	16.500
Talentontwikkeling kunstbende	5.000		
Totaal	16.500	Totaal	16.500
		Totaal budgetvraag Programmalijn 1	438.545
PROGRAMMALIJN 2			
Begroting		Dekking	
Voortz. + uitbreiding inzet Cultuurcoach (cultuuraanjager)	75.000	Huidig budget cultuuraanjager cuijk	37.500
Uitvoeringsbudget cultuurcoach	10.000	Huidig uitvoeringsbudget	10.000
Totaal	85.000	Totaal	85.000
Cultuurplatform (digitaal) /eenmalig € 10.300	1.800	Budgetvraag	3.800
Cultuurplatform (fysiek)	2.000		
Totaal	3.800	Totaal	3.800
		Totaal budgetvraag Programmalijn 2	41.300

PROGRAMMALIJN 3			
Begroting		Dekking	
Versterking musea	pm	Budgetvraag	10.000
Onderzoek haalbaarheid poppodium	pm		
Faciliteren repetitieruimtes bands	10.000		
1% regeling	pm		
Totaal	10.000	Totaal	10.000
		Totaal budgetvraag Programmalijn 3	10.000
PROGRAMMALIJN 4			
Begroting		Dekking	
Cultuurfonds	40.000	Budgetvraag	10.000
		Ruimte binnen post cultuurpresentatie	30.000
Totaal	40.000	Totaal	40.000
Makersregeling	pm	Budgetvraag	pm
Totaal	0	Totaal	0
Harmonisatie cultuursubsidies	88.140	Harmonisatiebudget	88.140
Totaal	88.140	Totaal	88.140
		Totaal budgetvraag Programmalijn 4	10.000
		Totaal budgetvraag	499.845

6.2 Meerjarenbegroting

Voorgaand overzicht toont zoals aangegeven de structurele budgetvraag. Naast deze structurele budgetvraag zijn er incidentele aanloopkosten voor het kunstencentrum (€ 69.500) en is er sprake van een overgang van bestaand naar nieuw beleid die deels gepaard gaat met een reallocatie van bestaande middelen. De financiële consequenties van deze cultuurnota zijn verwerkt in onderstaande meerjarenbegroting voor 2024 tot en met 2027 waarbij een fasering is aangebracht in de uitvoering.

Begroot	2024	2025	2026	2027
Subsidies muziekonderwijs verenigingen	105.067	0	0	0
Subsidies kunstzinnige vorming	53.865	0	0	0
Kunstencentrum overhead (éénmalig 2023 € 69.500)	339.833	290.000	290.000	290.000
Kunstencentrum cursorisch onderwijs (lesaanbod)	150.000	360.000	360.000	360.000
Kunstencentrum onvoorzien	10.000	10.000	10.000	10.000
Voortz. + harmonisatie Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK)	115.070	144.400	144.400	144.400
Voortz.+ uitbreiding (na)schoolse activiteiten en netwerkaanp. po/vo/mbo	178.100	178.100	178.100	178.100
Talentontwikkeling open podium	0	0	11.500	11.500
Talentontwikkeling kunstbende	0	0	5.000	5.000
Voortzetting en uitbreiding cultuurcoach (voorheen cultuuraanjager)	75.000	75.000	75.000	75.000
Uitvoeringsbudget cultuurcoach	10.000	10.000	10.000	10.000
Cultuurplatform digitaal	12.100	1.800	1.800	1.800
Cultuurplatform fysiek	2.000	2.000	2.000	2.000
Versterking musea	0	0	pm	pm
Onderzoek haalbaarheid poppodium	0	0	0	pm
Faciliteren repetitieruimte bands	0	0	10.000	10.000
1% regeling	0	0	pm	pm
Cultuurfonds	0	40.000	40.000	40.000
Makersregeling	0	pm	pm	pm
Harmonisatie cultuursubsidies	118.500	106.360	97.260	88.140
Totaal	1.169.535	1.217.660	1.235.060	1.225.940
Dekking				
Huidige budgetten muziekonderwijs/kunstzinnige vorming	245.055	245.055	245.055	245.055
Huidig budget cultuureducatie met kwaliteit	57.535	57.535	57.535	57.535
Bijdrage Kunstloc	57.535	72.200	72.200	72.200
Brede spuk (onderdeel combinatiefuncties)	139.200	139.200	139.200	139.200
Budget meedoen zonder zorgen	30.000	30.000	30.000	30.000
Huidig budget cultuurcoach	37.500	37.500	37.500	37.500
Huidig uitvoeringsbudget cultuurcoach	10.000	10.000	10.000	10.000
Budget harmonisatie subsidies t.b.v. CMK	14.665	14.665	14.665	14.665
Ruimte binnen post cultuurpresentatie	31.800	31.800	31.800	31.800
Budget harmonisatie subsidies	118.500	106.360	97.260	88.140
Totaal	741.790	744.315	735.215	726.095
Verschil	-427.745	-473.345	-499.845	-499.845

Uit dit overzicht blijkt vloeit een budgetvraag voort van € 427.745 in 2024 oplopend naar een structurele budgetvraag van € 499.845 in 2026 en volgende jaren (prijsspeil 2023). Daarnaast is er sprake van eenmalige opstartkosten van € 69.500 in 2023 voor het kunstencentrum.

Bronnenlijst

- <https://allecijfers.nl>
- <https://www.cbs.nl/>
- <https://www.corwijn.nl>
- <https://www.cultuurmonitor.nl>
- Catterall, J.S. The arts and achievements in At-Risk Youth; findings from four longitudinal studies, National Endowment for the Arts, researchreport 55, 2012, NW Washington, DC.
- Eisner, E.W. The Arts and the Creation of Mind. Yale University Press.
- Marlet, G, Poort, J. De waarde van cultuur in cijfers. Atlas voor gemeenten. In opdracht van de cultuurfondsen.
- Mieras, M. Wat muziek doet met kindersensen. In opdracht van Jeugd cultuurfonds Nederland.
- RaboResearch. Verenigingsleven hangt positief samen met het welzijn van Nederlanders.

Bijlagen

- Rapportage behoefteonderzoek cultuurvisie Land van Cuijk
- Rapportage behoefteonderzoek cultuurvisie jongeren Land van Cuijk
- Businesscase Kunstencentrum

Behoefteonderzoek

Cultuurnota

Land van Cuijk

2022-2023

Inleiding

Achtergrond en doel

Gemeente Land van Cuijk wil kunst en cultuur voor alle inwoners toegankelijk en laagdrempelig maken, zodat zoveel mogelijk inwoners gebruik kunnen maken van het kunst- en cultuuraanbod. We willen daarom graag van de inwoners zelf horen wat de wensen en behoeften zijn op het gebied van kunst en cultuur. Waar liggen de prioriteiten en wat wordt minder belangrijk gevonden? Waarin zou de gemeente moeten investeren als het gaat om kunst en cultuur? Door middel van dit onderzoek zal een antwoord verkregen worden op deze vragen.

De uitkomsten van dit onderzoek biedt inzicht hoe we inwoners meer kunnen betrekken bij kunst en cultuur en hoe we zoveel mogelijk inwoners kunnen laten deelnemen. De resultaten van het onderzoek stellen ons tevens in staat om het kunst- en cultuurbeleid van de gemeente Land van Cuijk vorm te geven.

Methode en respons

De vragenlijst is in de periode van 21 juli 2022 tot en met 30 september 2022 middels een nieuwsbericht uitgezet via website van de gemeente en verschillende social media kanalen. In de genoemde periode is het bericht verschillende keren herhaald om aandacht te vragen voor het invullen van de vragenlijst. Daarnaast zijn er speciale ansichtkaarten ontwikkeld waarop een QR-code stond vermeld waarmee de vragenlijst kon worden ingevuld. Deze (gratis) kaarten zijn verspreid onder gemeenschapshuizen, jongerencentra, culturele instellingen en supermarkten in de gehele gemeente. Ook zijn er op diverse plekken posters opgehangen met daarop de QR-code vermeld. De vragenlijst is uiteindelijk door 510 inwoners ingevuld. Omdat er gekozen is om de enquête breed uit te zetten vallen bijna alle inwoners van de gemeente Land van Cuijk onder de populatie. Daardoor is de respons procentueel gezien laag te noemen (0,7%), terwijl 510 ingevulde enquêtes op zichzelf een hoog aantal is.

Weging en representativiteit

Van de 510 inwoners die de enquête hebben ingevuld was het merendeel 50 jaar of ouder (75%). Slechts twee respondenten waren jonger dan 21 jaar. Om toch inzicht te krijgen in jongeren is deze doelgroep met een extra enquête benaderd. Ook de doelgroep van 20-30 jaar gaf niet veel respons; slechts 23 inwoners in die leeftijdscategorie vulden de enquête in. Daarnaast vulden 34 inwoners in de leeftijd van 30-40 jaar de enquête in. Inwoners onder de 50 jaar zijn ondervertegenwoordigd in dit onderzoek, waardoor over de wensen en behoeften van deze groepen geen duidelijk beeld geschetst kan worden.

Qua woonsituatie woonden de meeste respondenten samen (met of zonder kinderen). Slechts een kleine groep is alleenstaand met kinderen of inwonend bij ouders. Dit is te verklaren als je kijkt naar de leeftijdsgroep die oververtegenwoordigd is bij het invullen van de enquête.

Daarnaast vulden weinig werkzoekenden, niet werkenden en scholieren de enquête in. 297 mensen waren in loondienst/zelfstandig en 176 waren gepensioneerd. Dit alles duidt erop dat de resultaten het meest representatief zijn voor werkende, samenwonende 50-plussers.

De verdeling over mannen en vrouwen was ongeveer gelijk. Daardoor zijn de uitkomsten representatief voor zowel mannen als vrouwen. Ook de verdeling van respondenten op basis van opleidingsniveau was redelijk verdeeld. Echter waren er weinig respondenten die geen diploma hadden behaald.

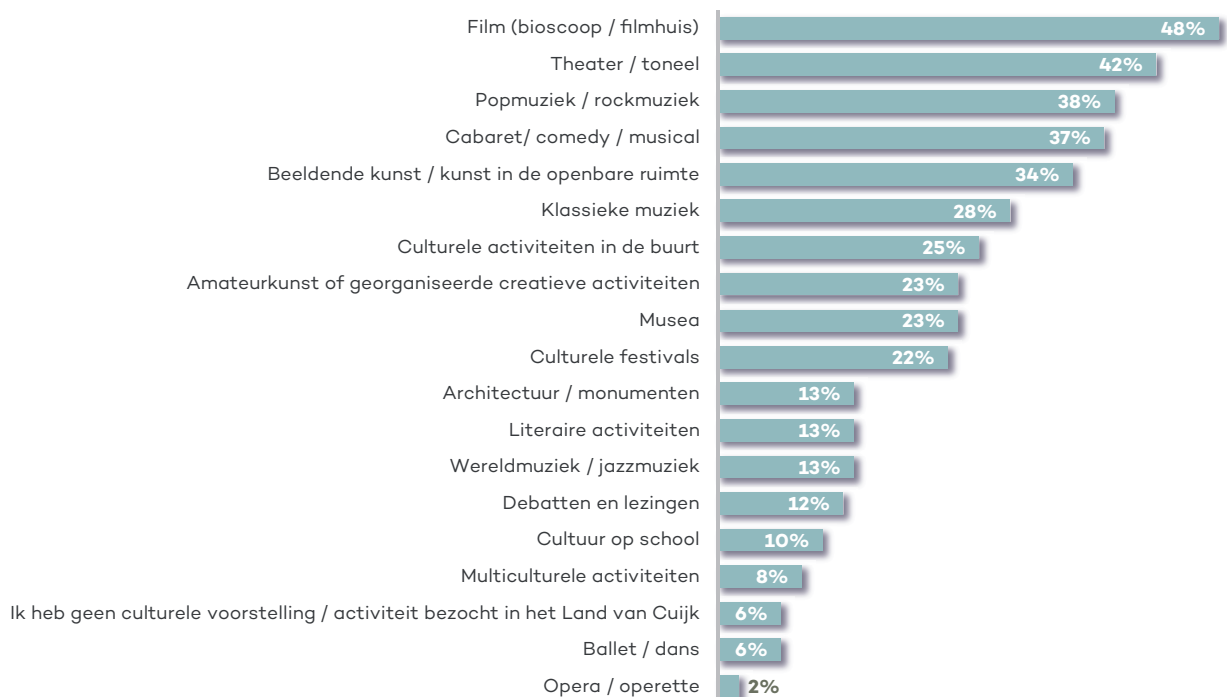
Hierdoor sluiten de resultaten van het onderzoek mogelijk minder goed aan bij inwoners die geen diploma hebben behaald.

Er is gekozen om de resultaten van de enquête niet te wegen. Weging is een manier om de representativiteit voor bepaalde groepen te verhogen. Dit wordt gedaan door antwoorden van een kleine groep meer mee te laten tellen. Hiervoor is niet gekozen omdat dan de mening van deze kleine groep zwaarder weegt dan de mening van groep die beter vertegenwoordigd is in de enquête.

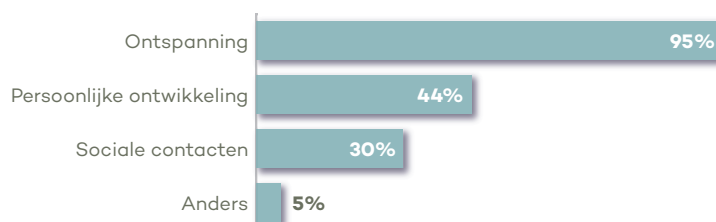
Ondanks dat de uitkomsten van de enquête niet altijd representatief zijn voor de volledige populatie van de gemeente Land van Cuijk, zal er in het vervolg van deze rapportage toch gesproken worden over 'inwoners'.

Meerderheid inwoners bezoekt cultuuraanbod in Land van Cuijk

Maar liefst 94% van de inwoners van het Land van Cuijk heeft de afgelopen maanden een culturele activiteit of instelling bezocht in hun eigen gemeente. Het bezoeken van een bioscoop of filmhuis (48%) is de populairste activiteit onder de Land van Cuijkenaren. Daarnaast bezocht 42% van de inwoners de afgelopen twaalf maanden het theater en ongeveer een kwart heeft een museum bezocht. Wat opvalt is dat naast popmuziek/ rockmuziek ook voorstellingen met klassieke muziek vaak worden bijgewoond door de inwoners van onze gemeente.

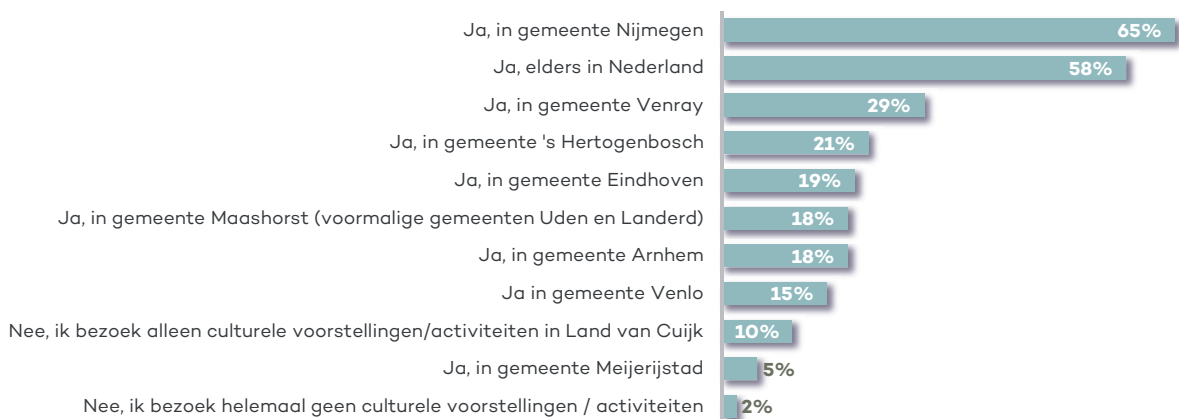
De meeste inwoners (95%) bezoeken een culturele voorstelling of activiteit ter ontspanning. Ook persoonlijke ontwikkeling wordt door bijna de helft van de inwoners aangegeven als reden om iets cultureels te doen.

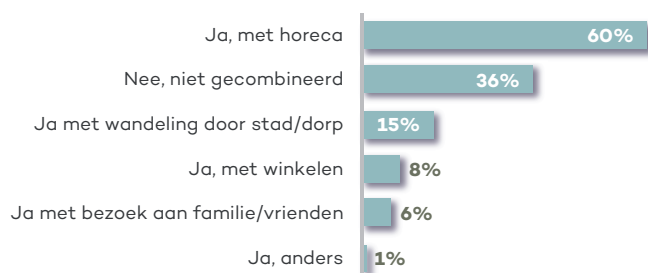
De kleine groep inwoners die aangaf dat zij in de afgelopen maanden geen culturele activiteit of instelling hadden bezocht in de gemeente Land van Cuijk gaven als reden aan dat het aanbod niet interessant genoeg was of dat ze niet op de hoogte waren van het aanbod.

Meerderheid inwoners bezoekt cultuur- aanbod buiten eigen gemeentegrenzen

Naast cultuurbezoeken in het Land van Cuijk geeft de meerderheid van de inwoners aan ook wel eens de gemeentegrenzen over te gaan om in een andere gemeente gebruik te maken van het culturaanbod. Het vaakst gaan inwoners naar Nijmegen (65%) voor het bezoeken van een culturele activiteit of instelling. Bijna een derde van de inwoners gaat ook wel eens naar Venray (29%). Plaatsen als Eindhoven, Maashorst (voormalige gemeenten Uden en Landerd), Arnhem en 's-Hertogenbosch worden allemaal door ongeveer een vijfde van de inwoners wel eens aangedaan voor een cultuurbezoek.

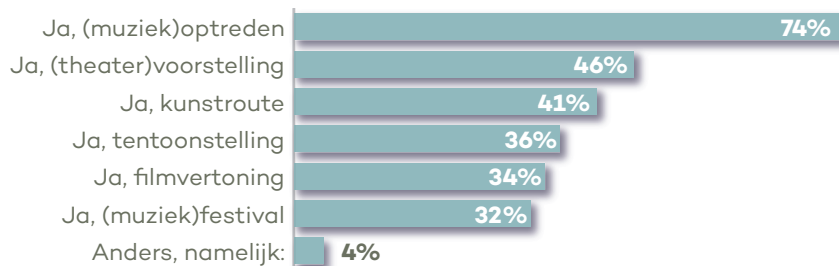

Ongeveer één op de drie inwoners combineert het bezoek aan een culturele activiteit of instelling niet met een andere activiteit. Als er toch een activiteit wordt toegevoegd dan is met name het bezoek aan de horeca (60%) populair. Ook wordt een cultuurbezoek wel eens gecombineerd met een wandeling door de stad of dorp (15%).

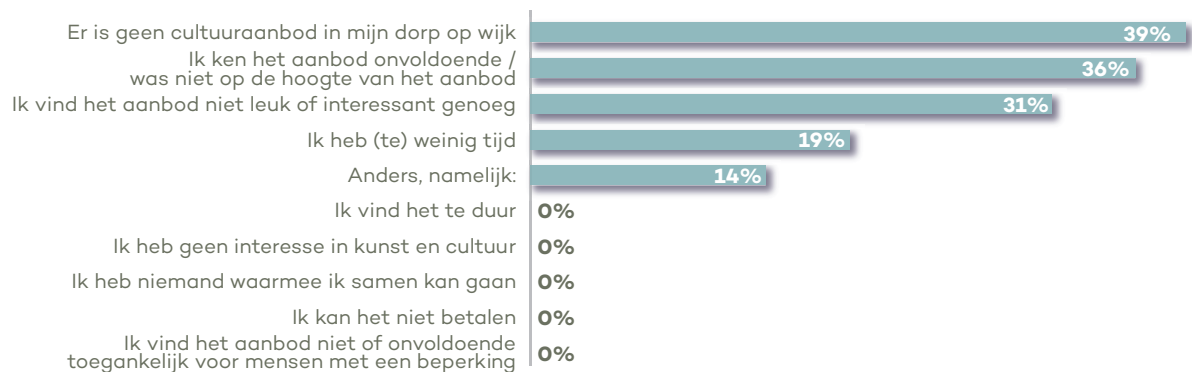
Meerderheid inwoners bezoekt cultuuraanbod in eigen dorp of wijk

Ook culturele activiteiten in het eigen dorp worden goed bezocht. Maar liefst 92% van de inwoners geeft aan in de afgelopen 12 maanden wel eens een culturele activiteit of evenement in eigen dorp of wijk te hebben bezocht.

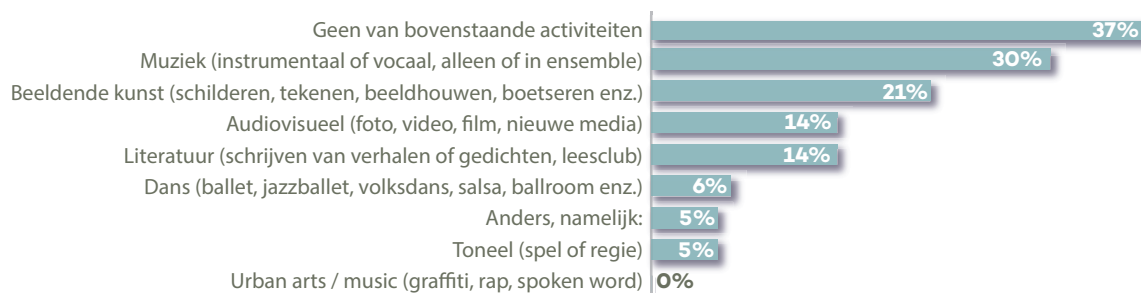
Met name muziekoptredens (74%) en theatervoorstelling (46%) worden goed bezocht in eigen dorp of wijk.

Als inwoners geen gebruik maakten van het cultuuraanbod in het eigen dorp dan kwam dat veelal, omdat ze niet op de hoogte waren van het aanbod (29%) of dat ze het aanbod niet interessant genoeg vonden (36%).

Muziek maken is de populairste culturele hobby

Aan de inwoners van de gemeente Land van Cuijk is gevraagd welke hobby's of culturele activiteiten ze het afgelopen jaar zelf hebben beoefend. Hieruit is naar voren gekomen dat 63% van de inwoners een culturele hobby heeft. Van de genoemde activiteiten is muziek maken veruit het populairst (30%), gevolgd door beeldende kunst (21%). Literatuur en audiovisueel staan gezamenlijk op een derde plek, want beide hobby's worden door 14% van de inwoners uitgeoefend.

Als belangrijkste reden voor het uitoefenen van een culturele activiteit wordt ontspanning en vermaak genoemd (95%). Maar ook persoonlijke ontwikkeling en het opdoen van sociale contacten wordt door meer dan de helft van de inwoners genoemd als reden.

Het gebrek aan tijd (38%) wordt door inwoners als belangrijkste reden genoemd voor het feit dat ze geen culturele hobby beoefenen. Daarnaast geeft 16% aan onvoldoende op de hoogte te zijn van het aanbod en vind maar liefst één op de tien inwoners het aanbod in het Land van Cuijk niet interessant genoeg. Ongeveer eenderde van de inwoners is lid van een culturele vereniging.

Culturele activiteiten op school worden als belangrijkste ervaren

Inwoners van de gemeente Land van Cuijk vinden het allerbelangrijkste dat er culturele activiteiten op school aanwezig zijn. Daarnaast vinden inwoners het belangrijk dat het cultuuraanbod bestaat uit: film (bioscoop/ filmhuis), theater en culturele festivals. Inwoners vinden het minder belangrijk dat het cultuuraanbod voorziet in opera, ballet en dans en literaire activiteiten, maar ook voor deze culturele activiteiten geldt dat meer inwoners het wel belangrijk vinden dan niet belangrijk.

1. Culturele activiteiten op school

2. Film (bioscoop/ filmhuis)

3. Cabaret/ comedy/ musical

4. Theater/ toneel

5. Culturele festivals

In zijn algemeenheid geven inwoners aan dat zij de aanwezigheid van een kunst- en cultuuraanbod overwegend belangrijk vinden in de keuze voor een nieuwe woonplaats.

Culturaanbod volwassen beter beoordeeld dan culturaanbod jongeren

Het algehele culturaanbod in de gemeente Land van Cuijk wordt beoordeeld met rapportcijfer 6,3. Het culturaanbod voor kinderen (5,9) en jongeren (5,6) wordt echter veel lager gewaardeerd dan het aanbod voor volwassenen. Het aanbod voor volwassenen vanaf 23 jaar krijgt van de inwoners namelijk een 6,9 als rapportcijfer; dit geldt zowel voor de categorie van 23-65 jaar als voor 65-plussers.

Een kwart van de inwoners is van mening dat er zowel bij het culturaanbod voor kinderen tot 13 jaar als voor jongeren tot 23 jaar iets ontbreekt. Het gemis zit hem vooral in cultuureducatie (workshops, cursussen, cultuur op school), (muziek)onderwijs en een breed aanbod aan cultuuractiviteiten. Ook een (kindvriendelijk) museum en theatervoorstellingen gericht op kinderen worden gemist. Voor jongeren wordt het gebrek aan muziek (festivals, concerten, onderwijs) het vaakst aangegeven als een gemis in het gehele culturaanbod. Daarnaast worden ook cultuureducatie en een veelzijdig culturaanbod gemist door jongeren.

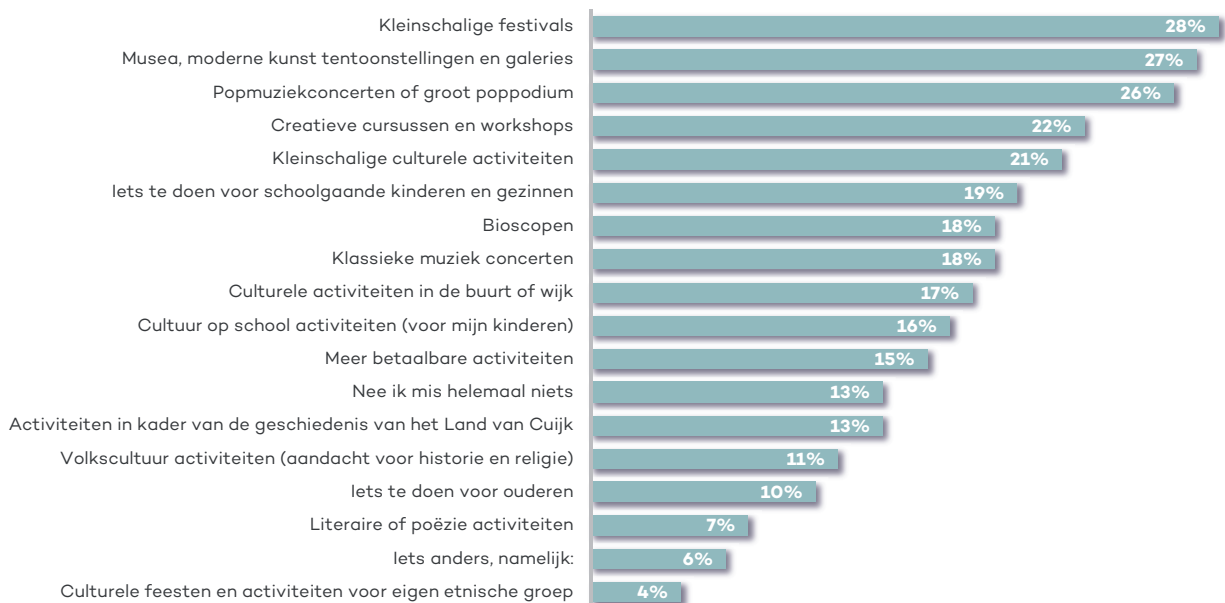

Woordweb 'ontbreekt er iets in het culturaanbod voor kinderen tot 13 jaar'

Over het culturaanbod voor volwassenen (23-65 jaar) en ouderen zijn meer dan één derde van de inwoners tevreden. Als ze vinden dat er iets ontbreekt dan heeft dat met name betrekking op het veelzijdigheid van het aanbod, de toegankelijkheid of muzikale activiteiten. Voor 65-plussers wordt er gevonden dat het aanbod niet divers genoeg is en er een filmhuis ontbreekt.

Kleinschalige festivals worden het meest gemist

Een grote verscheidenheid aan antwoorden is gegeven over wat men mist op het gebied van kunst en cultuur in de gemeente Land van Cuijk. Kleinschalige festivals (28%) worden het meest gemist. Het gemis aan kleinschalige festivals wijkt amper af van het gemis aan musea, moderne kunst en galeries (27%) en popmuziekconcerten/ groot poppodium (26%). Culturele feesten en activiteiten voor de eigen etnische groep worden het minst gemist (4%).

De meeste inwoners van het Land van Cuijk zouden geld willen investeren ter ondersteuning van culturele festivals (37%) en de programmering van (pop)podia en musea (37%). Men zou ook graag willen investeren in het vergroten van de toegankelijkheid (36%) en in culturele activiteiten voor kinderen en jongeren (36%). Land van Cuijkenaren zijn het minst geneigd om te investeren in meer ateliers/ expositieruimtes voor kunstenaars (14%).

Conclusie

Bijna alle inwoners hebben de afgelopen 12 maanden een culturele activiteit ondernomen of culturele instelling bezocht. Met name film en theater zijn populair. De reden voor het bezoeken van culturele voorstellingen of activiteiten is vooral ter ontspanning. Als inwoners geen culturele voorstelling hebben bezocht dan komt dit met name omdat ze het aanbod niet interessant vinden. Naast de eigen gemeente wordt ook Nijmegen veelvuldig bezocht voor culturele activiteiten.

Een overgrote meerderheid van de inwoners heeft de afgelopen periode een culturele activiteit bezocht in het eigen dorp of de eigen wijk. Muziekoptredens worden veruit het meest bezocht in de eigen omgeving.

Naar het bijwonen van muziekoptredens is ook het zelf muziek maken populair onder de inwoners. Het is namelijk de meest beoefende culturele hobby. Dans en toneel worden minder vaak beoefend. Reden om geen culturele hobby uit te oefenen is met name het gebrek aan tijd.

Volgens de inwoners van onze gemeente moet het cultuuraanbod bestaan uit: culturele activiteiten op school, film en cabaret/ musical/ festival. Het rapportcijfers voor kinderen onder de 13 jaar en jongeren tussen de 13 en 23 jaar wordt voor beide doelgroepen met nog geen 6 beoordeeld. In alle doelgroepen wordt gevonden dat cultuureducatie (op school), toegankelijkheid en veelzijdigheid van het aanbod ontbreekt in het cultuuraanbod in het Land van Cuijk.

Kleinschalige festivals, musea (moderne kunst en galleries) en popmuziekconcerten of een groot poppodium worden het meest gemist. Grotendeels komt dit overeen in hetgeen waarvan men vindt waarin geïnvesteerd moet worden: culturele festivals, programmering van (pop) podia en musea.

Bovenstaande conclusies bieden veel inzicht in de wensen en behoeften van de inwoners en de resultaten zullen meegenomen worden bij de vaststelling van de cultuurvisie voor de gemeente Land van Cuijk.

]

}

LAND
VAN
CUJK

Behoeftteonderzoek
jongeren

Cultuurnota

Land van Cuijk

2022-2023

Inleiding

Achtergrond en doel

Gemeente Land van Cuijk wil kunst en cultuur meer toegankelijk maken voor de inwoners, zodat zoveel mogelijk inwoners gebruik kunnen maken van het kunst- en cultuuraanbod. Kinderen vormen hierin een belangrijke doelgroep, want zij staan aan de basis van hun ontwikkeling. Er is daarom een aparte enquête uitgezet onder de kinderen in onze gemeente en specifiek te bekijken wat hun wensen en behoeften zijn. Maken ze op dit moment gebruik van het kunst- en cultuuraanbod? Bezoeken kinderen ook activiteiten in hun eigen dorp of wijk en wat voor activiteiten zijn dat dan? En wat missen kinderen op dit moment op het gebied van kunst en cultuur? Deze vragen zullen middels dit onderzoek allemaal beantwoord worden.

De uitkomsten van dit onderzoek bieden inzicht hoe we kinderen meer kunnen laten deelnemen aan het kunst- en cultuuraanbod in de gemeente Land van Cuijk. De resultaten van het onderzoek zijn tevens helpend bij het opstellen van het kunst- en cultuurbeleid.

Methode en respons

De breed uitgezette enquête kreeg weinig respons van jongeren onder de 20 jaar. Omdat dit toch een belangrijke doelgroep vormt als het gaat om cultuurparticipatie, is besloten om hiervoor een aparte enquête uit te zetten. De vragenlijst voor kinderen is in de periode van 24 november 2022 tot en met 15 januari 2023 uitgezet via het primair en voortgezet onderwijs. De vragenlijst voor kinderen was grotendeels vergelijkbaar met die voor volwassenen, met slechts enkele kleine aanpassingen. Er is bij het uitzetten van de vragenlijst onder kinderen aangegeven dat zij een ouder, verzorger of leerkracht konden vragen om hen te helpen bij het invullen van de vragenlijst.

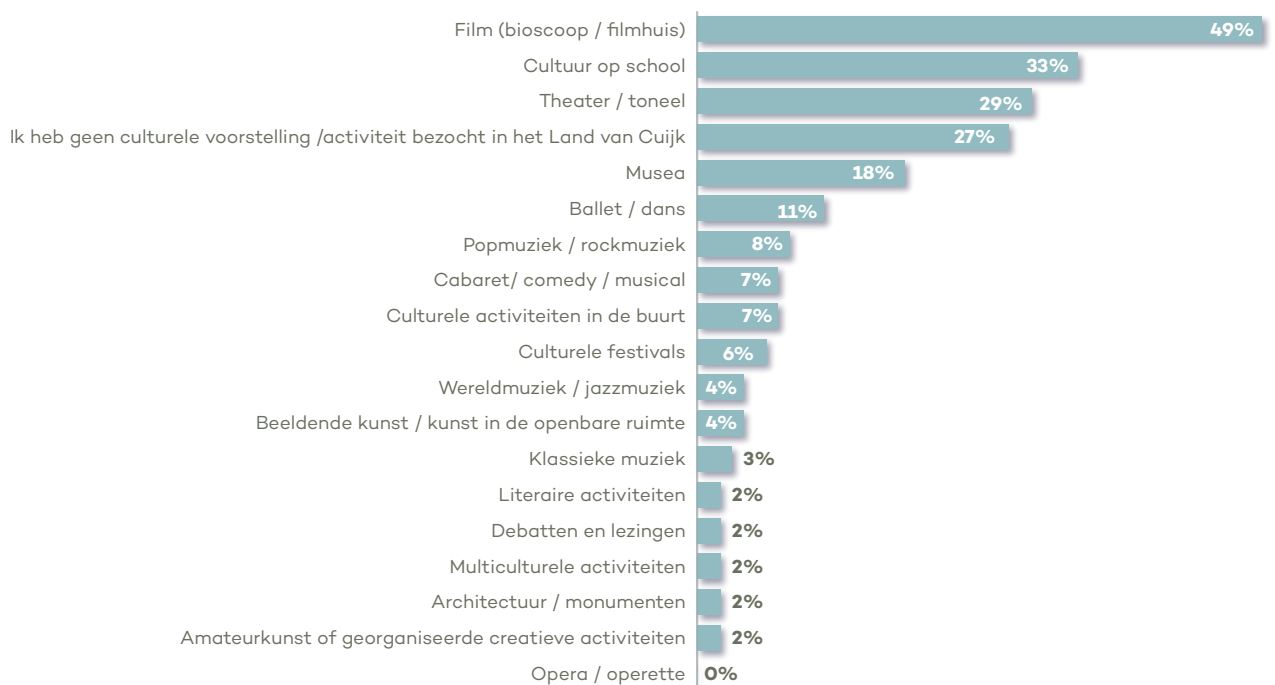
Op 1 januari 2023 waren er in de gemeente Land van Cuijk ruim 15.000 kinderen in de leeftijdscategorie van 4 tot en met 20 jaar. De vragenlijst is uitgezet onder zowel het primair als voortgezet onderwijs en de buitenschoolse opvang, maar er is geen zicht op de daadwerkelijk bereikte populatie. We weten namelijk niet welke leerkrachten hun leerlingen hebben geïnformeerd over het invullen van de vragenlijst. De vragenlijst is door 245 kinderen ingevuld (responsrate van 1,6%), wat op zichzelf een goed resultaat is.

Weging en representativiteit

Het onderzoek is vooral representatief voor jongeren in de leeftijdscategorie van 15 tot en met 17 jaar (89%). Gezien de lage respons onder kinderen onder de 15 jaar, moeten de resultaten voor deze groep met grote zorgvuldigheid worden geïnterpreteerd. Daarom wordt in het vervolg van deze rapportage gesproken over jongeren in plaats van kinderen. Om de antwoorden van een kleine groep respondenten niet zwaarder te laten wegen dan een andere groep is besloten om de antwoorden niet te wegen. Dit zorgt er wel voor dat conclusies niet zondermeer te generaliseren zijn naar alle jongeren in het Land van Cuijk.

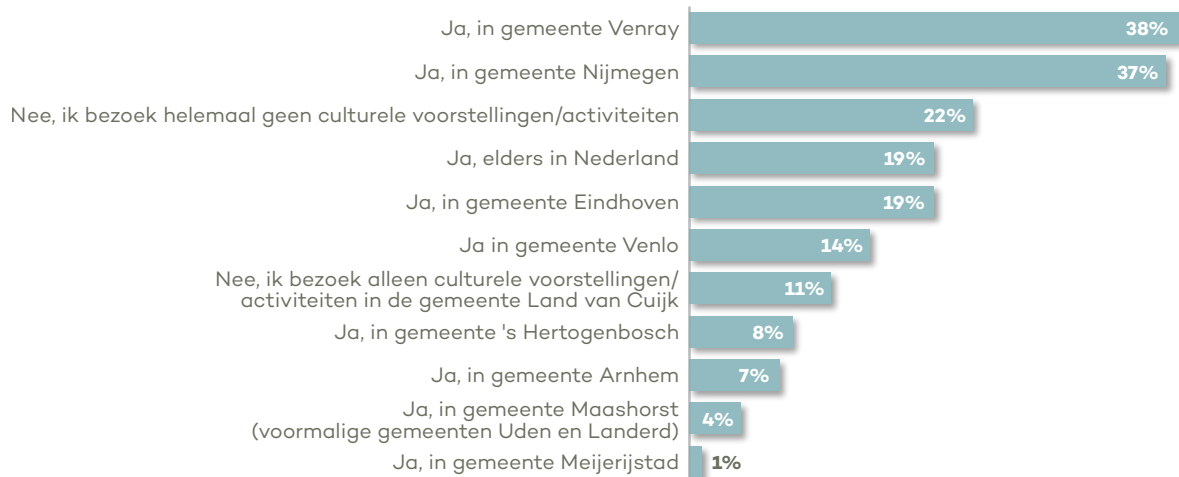
Bijna eenderde van de jongeren maakt geen gebruik van cultuuraanbod

Uit de enquête komt naar voren dat 27% van de jongeren de afgelopen 12 maanden geen culturele activiteit of voorstelling in onze gemeente heeft bezocht. Als jongeren wel gebruik maakten van het cultuuraanbod dan gingen zij vooral naar de film (49%), of bezochten een toneel- of theateervoorstelling (29%). Opvallend is dat een derde van de jongeren ook gebruikt maakt van cultuur op school en maar liefst 18% het afgelopen jaar een museum heeft bezocht. De reden voor het bezoeken van de culturele voorstelling is voor meer dan de helft van de jongeren ter ontspanning of vermaak. Ook wordt door veel jongeren aangegeven dat het verplichting is vanuit school.

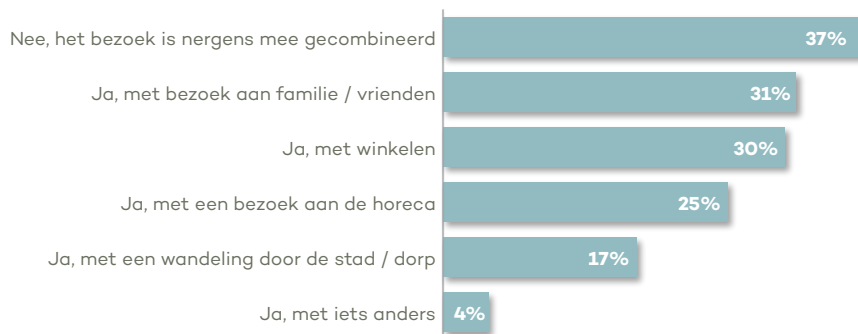

De meest gegeven redenen voor het niet bezoeken van een culturele voorstelling of activiteit zijn het hebben van te weinig tijd (31%) of het ontbreken van interesse in kunst en cultuur (31%).

Meerderheid jongeren bezoekt cultuur- aanbod buiten eigen gemeentegrenzen

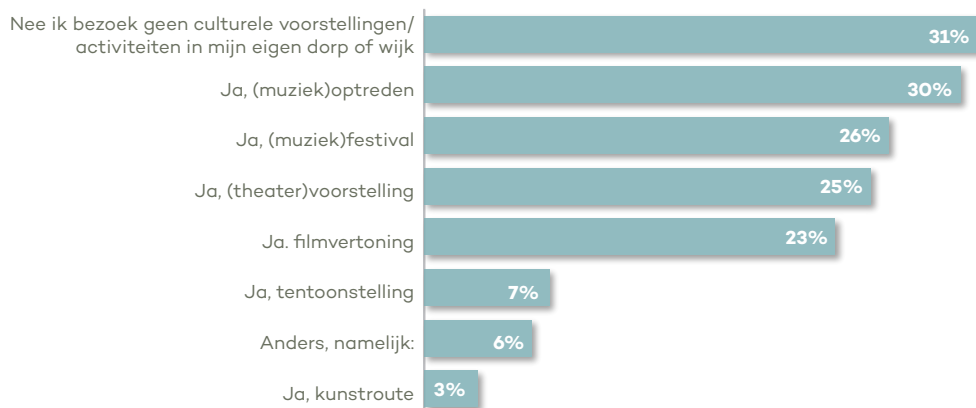

Als jongeren hun cultuurbezoek wel met een activiteit combineren dan is dat veelal met winkelen of met een bezoek aan familie of vrienden.

Meerderheid jongeren bezoekt cultuuraanbod in eigen dorp of wijk

Culturele activiteiten in het eigen dorp of wijk worden goed bezocht door jongeren. Maar liefst 69% van de jongeren geeft aan in de afgelopen 12 maanden wel eens een culturele activiteit of evenement in eigen dorp of wijk te hebben bezocht.

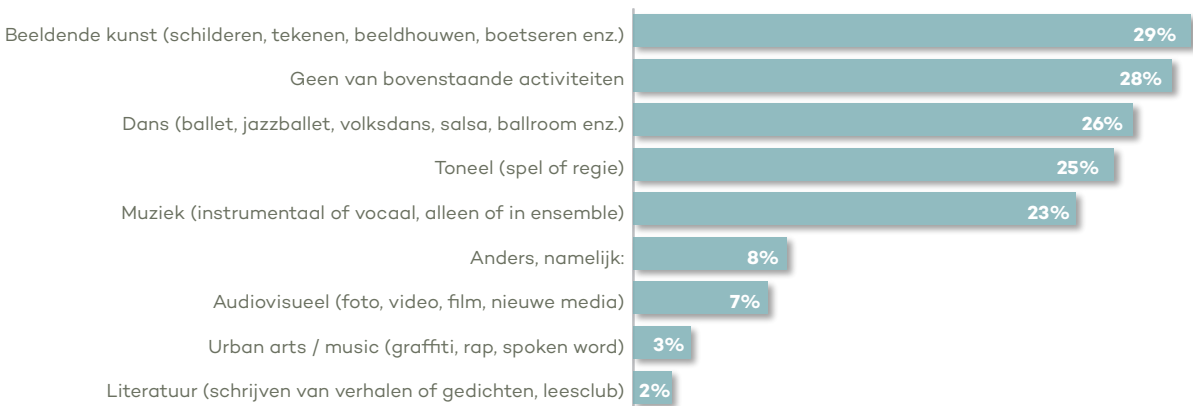

Muziekoptredens, (muziek)festivals, (theater)voorstellingen en filmvertoningen worden allemaal ongeveer evenveel bezocht in het eigen dorp. Als jongeren geen culturele activiteit in de eigen dorp of wijk hebben bezocht dan kwam dat veelal (44%), omdat er geen cultuuraanbod aanwezig was.

Beeldende Kunst is de populairste culturele hobby

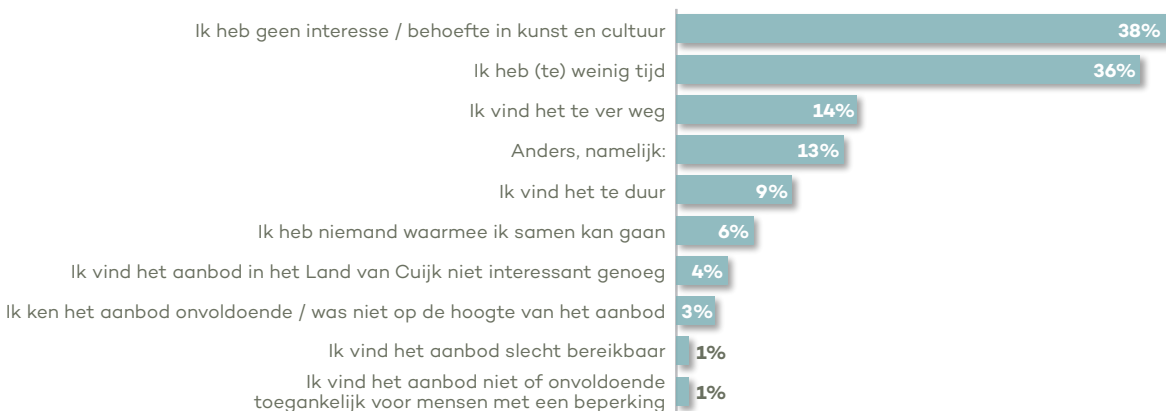
Maar liefst 72% van de jongeren heeft de afgelopen 12 maanden een culturele activiteit zelf beoefend. Veel jongeren hebben in het afgelopen jaar meer dan één culturele activiteit zelf beoefend. Naast beeldende kunst (schilderen, tekenen, beeldhouwen en boetseren) waren ook dansen en toneel spelen redelijk populair. Ongeveer een kwart van de jongeren heeft 'muziek' genoemd als culturele hobby. Opvallend is dat urban arts door slechts een handjevol jongeren wordt beoefend, terwijl dit juist op hun doelgroep is gericht. Ongeveer één op de vijf jongeren is lid van een culturele vereniging.

Als belangrijkste reden voor het uitoefenen van een culturele activiteit wordt ontspanning en vermaak genoemd (67%). Daarnaast worden ook persoonlijke ontwikkeling (21%) en het opdoen van sociale contacten (19%) door veel jongeren als reden vermeld.

Het gebrek aan interesse in kunst en cultuur en het hebben van te weinig tijd worden door jongeren als belangrijkste redenen genoemd als ze geen culturele activiteit beoefenden.

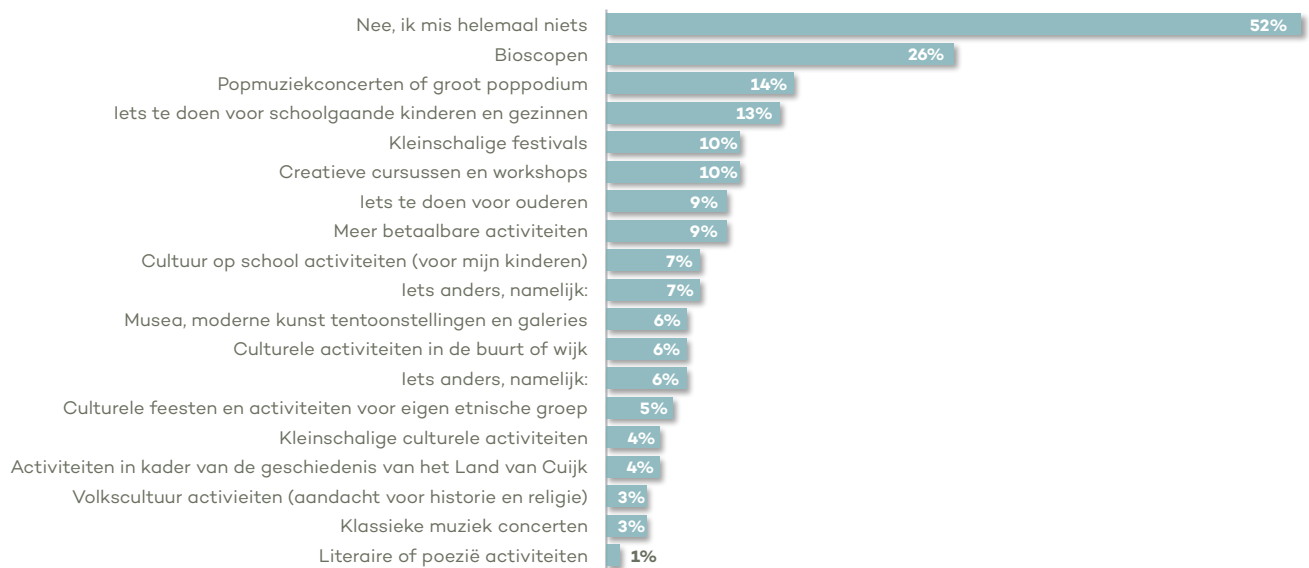
Aanwezigheid film en festivals worden als belangrijkste ervaren

Jongeren hechten het meeste waarde aan de aanwezigheid van film en festivals in de gemeente Land van Cuijk. Binnen het cultuuraanbod vinden jongeren de onderdelen opera, debatten en lezingen en klassieke muziek onbelangrijk.

Bioscoop en poppodium worden het meest gemist

Als er iets wordt gemist in het kunst- en culturaanbod dan is dat voor meer dan een kwart (26%) van de jongeren een bioscoop. Ook een groot poppodium (14%), kleinschalige festivals (10%) en creatieve workshops (10%) wordt door jongeren gemist.

Kleinschalige festivals worden het meest gemist

Jongeren geven het cultuuraanbod voor kinderen tot 13 jaar een 6,4. Het cultuuraanbod voor jongeren in de leeftijdscategorie 13-23 jaar wordt met een 6,6 iets hoger beoordeeld. Opvallend hierin is dat jongeren hun eigen cultuuraanbod hoger waarderen dan de volwassenen uit de algemene enquête dat doen. Volwassenen gaven het cultuuraanbod voor jongeren namelijk een 5,6.

Rapportcijfer
cultuuraanbod tot 13

Rapportcijfer
cultuuraanbod 13 tot 23

Conclusie

Ongeveer driekwart van de jongeren heeft de afgelopen 12 maanden een culturele activiteit of voorstelling bezocht. Het bezoek van een bioscoop of theater zijn het meest populair onder jongeren. Het gebrek aan interesse of tijd zijn redenen waarom jongeren geen culturele activiteit hebben ondernomen. Voor een cultuurbezoek bij de gemeentegrenzen zijn vooral Venray en Nijmegen in trek. Een culturele voorstelling in eigen dorp of wijk wordt door bijna driekwart van de jongeren wel eens bezocht; dit is dan met name een (muziek)optreden of (muziek)festival.

Beeldende kunst (schilderen, tekenen, beeldhouwen en boetseren) is de meest populaire culturele hobby onder jongeren. Dans, toneel en muziek scoren in populariteit echter ongeveer even hoog en zijn ook vrij populair.

Volgens jongeren moet het Land van Cuijkse cultuuraanbod vooral bestaan uit: film, festivals en cabaret/ comedy/ musical. Een bioscoop en een (groot)poppodium worden dan ook vooral gemist in de gemeente.

De resultaten van deze enquête zullen als input worden gebruikt bij het opstelling van de cultuurvisie van de gemeente Land van Cuijk.

LAND
VAN
CUJK

